

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Baron S. Pop, - Brassai-utca 10
Az Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség 977
Kiadóhivatal 344
Nyomda 879
Héber osztály 455
Zs. N. Sz. 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címen-
dők. Kéziratokat nem
adunk vissza és nem öriz-
hetünk meg

Előfizetési árak

Romániában:

Egész évre 320 le
Félévre 170 le
Negyedévre 90 le

Jugoszláviában
Egész évre 20 dinár
Félévre 11 dinár
Negyedévre 6 dinár

V. évfolyam, 69. szám

Cluj (Kolozsvár) 5682. adar 26.

1922. március 26. Vasárnap

Bizottság jön

Nem a céltalansága, hanem hazug céljai miatt szenved az emberiség. Mindig is azért szenvedett, mert álgazságokkal leplezte céljait. Az utolsó évek apokaliptizise is azért volt és a véres kód azért ereszkedett a világra, mert mindenki hazudott, az is, aki akarta a háborút, az is, aki félt tőle. A hatalom és a jog került szembe egymással. Az emberiség joga a rendi osztályok hatalmával. Attól kellett félni, hogy az emberiség joga fog győzni ebben a harcban és azért kellett a háború, hogy a jog és a hatalom összeütközését elkerülhessék. Mert az emberiség jogát sem az a nép akarta, amely nagyon hatalmas volt, sem az, amely még nem volt hatalmas. Úrügyet kellett találni ahhoz a szörnyű elfojtáshoz és meg is találták. Azt mondták: Európa egyensúlya megingott és azt helyre kell állítani. Európa akkor is hazudott. Mert a háború az imperializmusból robbant ki. Nem igaz, hogy a hatalom arányos elosztása miatt kezdtek meg a háborút. A kiegyensúlyozás csak ürügy volt. Mert az volt akkor a kérdés, hogy melyik nagyhatalom legyen a hatalmasabb.

A kis népek nyomorával senkise törődött. Ha üt-ott szóba is került, csak egyszerű farizeuskodás volt. Mert a nagy népek nagy hatalma kizárja a kis népek nyugalmát. Önmagában sohasem olyan erős egy nép, hogy nagyhatalom lehessen. Az az erő, amit a kis népekből szív fel magába, biztosítja a felsőbbbűségét a többi állam felett. Természetes, hogy bevallani és megkérdézni nem lehet ezt. Nem is vallották be. A kis népekről még csak nem is beszéltek akkor. De voltak még a kis népeknél is szánandóbbak és elnyomottabbak. Azek a nemzeti kisebbségek, amelyek nem is mindig a nagyhatalmak ölésebe fojtogattak; hanem a kis népeké is. Az ő joguk az emberiség jogainak a seprűje volt, a hegemonikus öröklet legálján erjedt, hogy még csak tudni se lehetett róla.

Csak a háború végén kezdtek beszélni róla, akkor is a népek hazugsága vetette ki magából. Kellott a béke, mert a vérvessztéstől mindenki elernyed már. Jólétet, gazdaságot, több kultúrát, több jogot nem lehet igényelni az emberiségnek, mert mindezt romok alá temette a háború. De hat éves elvadulás után még a béke is akkor látszik szépnek és kívánatosnak, ha újat ígér, valamit, ami friss varázssal hathat. Hát az örendelkezési elvet lobogtatták meg a kétségbeesett emberiség előtt. A világ nagy nyomorának az árboására a kisebbségek kis nyomorának a rongyait tüzték ki zászlóul. És az emberiség meghatódott. Hogyne. Az elnyomott kisebbségek valóban sokakat szenvednek. Hát ne szenvedjenek többet. Végre nem azért halt meg tízezer ember a világháborúban, hogy a nemzeti kisebbségek tovább is sirassák erőszakosan elfojtott népi életüket. És az örendelkezési jog nemes princípiumának jelében megindult a békekezió.

Mégis csak nem hiába volt háború. A németek elbuktak, az antant sem nyert semmitse, de az elnyomott kisebbségek győztesen kerültek ki a háborúból. Hát ez sem igaz. Mert nem győztek, nem is győzhettek. Már a békétárgyalások első fázisában kiderült, hogy ezt az elvet még akkor se lehet az utolsó konzekven-

ciájáig érvényesíteni, ha meg is volna hozzá az őszinte akarat. A geográfiai határok merevbbek, mint a politika határai. Nem lehet úgy elválasztani népet néptől, hogy mindegyik a maga földjén élhessen. Mindig lesznek kisebbségek a nagyobb nemzetek között és ezek többet nem kívánhatnak, mint azt, hogy ott a maguk természeté és a maguk törvényei szerint élhessenek. Eltől a jogtól nem lehet megfosztani őket. De hogy ez a jog tisztelben tartassék, az nem a hatalom, hanem a demokrácia dolga. Most mégis a nagyhatalmak akarnak vigyázni arra, hogy a kisebbségek sérelme és elnyomás nélkül élhessék a maguk népi életét. Maga a népliga vállalta az ellenőrző szerepét és mindazokba az országokba, ahol kisebbségek élnek, biztosokat fog kiküldeni a kisebbségek helyzetének tanulmányozására.

Hát ez önmagában helyes, mert nem mindenütt jutottak még jogukhoz a nemzeti kisebbségek. De valahogyan mégis gyanus ez a határozat. Hogy hol jutott jogaihoz a kisebbség, azt tanulmányi expedició nélkül is tudni lehet. Ahol demokrácia van, ott jogaikhoz jutottak. Ha a népliga a demokráciát tudja biztosítani a népek között, akkor mindent megtett, amit e dolgban tenni lehet. De ugylátszik, épen ezt nem tudta biztosítani, azért küldi a biztosait. Attól félünk, itt is elleplezték az igazságot. Nem a kisebbségek védelme miatt jönnek és nem az ő helyzetükre kíváncsiak, hanem a kis népek helyzetére, amelyeknek szabad mozgása már régen nem tetszik a nagyhatalmak. Ilyen módon azonban őket magukat lehetne ellenőrzés alatt tartani és a népliga talán ezt akarja.

Holnap nyitják meg a parlamentet

Take Jonescu is szolidáris Maniuval. Goga Octavián a nemzeti pártban? Vajda és Braniste nyilatkoztak. Husvétra hívják egybe a gyulafehérvári pártkongresszust. Mardarescu a hadügyminiszter

Az Uj Kelet tudósítójától

Holnap nyitják meg ünnepélyesen az új parlamentet, a trónbeszéd szövege már elkészült. Hétfőn délelőtt tizenegy órakor istentisztelet lesz a Metropolián, amelyen résztvesznek a kormány tagjai, az összes képviselők és szenátorok, valamint a főbb katonai és polgári funkcionáriusok. Féltenekettők a parlamentben gyülekeznek a képviselők és tizenkettőkor megérkezik a király, hogy a trónbeszédet felolvassa.

Az ellenzéki pártok vasárnap délután külön-külön, este pedig együttes értekezletre jönnek össze. A határozat ellenlátható: az ünnepélyes megnyitáson egyetlen ellenzéki párt sem vesz részt. Annál viharosabbnak mutatkozik a keddi megnyitó ülés, amelyen minden valószínűség szerint az ellenzék is résztvesz, hogy a tiltakozó deklarációkat felolvassa. A megnyitó ülés iránt nemcsak a belpolitikai körökben nyilvánul meg órisai érdeklődés, de a külföldi állami bukaresti képviselői is élénk figyelemmel kísérik. Lapjelentések szerint a kamara keddi megnyitó ülésén a külföldi követségek vezetői valamennyien megjelennek. A parlament első ülése hétfőn délután lesz, amelyen megválasztják a korelnököt. A mandátumok igazolását kedden kezdik meg.

Az ellenzéki pártok vezetői állandóan megbeszéléseket folytatnak, a megegyezés az összes pártok között létre fog jönni. A Jorga-Take Jonescu blokk közlekedéséről a nemzeti párthoz már tegnap hírt adtunk. Ma a „Dimineata” azt jelenti, hogy a jorga-párt semilyen körülmények között sem vesz részt az ünnepélyes megnyitáson.

A „Lupta”-nak egy vezetőpolitikus kijelentette, hogy értesülése szerint Take Jonescu is egyöntetűen jár el Jorgával, illetve az egységes ellenzéki blokkal. Take Jonescu kijelentette, hogy abban az esetben, ha a többi ellenzéki pártok a parlament aktív munkájában nem vesznek részt, ő is távozik a parlamentből, mert nem akar az egyetlen ellenzéki kép-

viselő lenni. Az Averescu-párt és a Marghilomán fuzióját tegnap perfektuálták a két párt együttes értekezletén: a párt elnöke Averescu tábornok lesz, a végrehajtóbizottság elnöke pedig Marghilomán Sándor. Az új párt hajlandó belépni a készülő ellenzéki blokkba, de ha ennek elvi vagy taktikai akadályai lennének, mint önálló csoport is követni fogja az ellenzéki blokk magatartását. Az a meleg rokonszenv, amellyel Erdélyszerte kísérik a nemzeti párt akcióját, Goga Oktaviánt is más magatartásra bírta. Goga napok óta tárgyalásokat folytat a nemzeti párt vezetőivel a kooperációról, vagy fuzióról és az „Aurora” szerint valószínű, hogy

Goga a legközelebbi napokban visszatér a nemzeti pártba.

A kormány még mindig nem adta fel a reményt a nemzeti párttal való megegyezésre és a liberális pártban messzemenő engedményekről beszélnek, amelyeket Bratianu tenni hajlandó Maniuéknak. Hir szerint Bratianuék kevés kivétellel az összes erdélyi mandátumokat készek átadni a nemzeti pártnak. Ellenzéki körökben ezzel szemben tudják, hogy a nemzeti párt nem fog tárgyalásokat kezdeni.

Vajda Sándor és Braniste Valér nyilatkoztak

a helyzetéről és a két politikus kijelentéseiből megállapítható, hogy közlekedésről szó sem lehet. Vajda a következőket mondta:

— Nem tételezem fel a liberális pártot, hogy az erdélyi népet ilyen kevéssé ismeri. Föltételezték, hogy Erdélyben és Bánátban a rab-szolgotartás ideológiáját plántálhatják át. Azt következtetem: Bratianu az 1907-beli eseményeket akarja megismételni. Be akarja bizonyítani a királynak és Európának, hogy Romániában a bolsevizmus ütötte fel a fejét, melyet csak az ő energiája volt képes letörni.

Braniste Valér a meginduló harc eszközeiről beszél:

— A törvényes kereteket nem akarjuk átlépni, — mondotta — de úgy érezzük, alig áll rendelkezésünkre törvényes eszköz. Az események végzetesen ellenakciókra kényszerítettek a velünk szemben alkalmazott törvénytelen akciók ellen. Ime ez a mi belső lelki válságunk lényege, mely minden komoly erdélyi politikust áthat és amely számunkra a leg-sötétebb perspektívát nyitja meg a jövőre.

A parlamenten kívüli akció legelső ténye a gyulafehérvári kongresszus egybehívása lesz. Az aktív parlamenti munka megkezdése után az előkészületeket befejezik és minden valószínűség szerint

a husvéti ünnepek alkalmával nyitják meg a gyulafehérvári pártkongresszust.

A szervezőbizottság egyik tagja kijelentette, hogy ezen a kongresszuson Erdély minden részéből több százezer román fog egybegyűlni, hogy döntsön jövő sorsáról. A Jorga-féle demokrata párt április 21-ére pártkongresszust hívott össze.

A kormány, amely a helyzet súlyosságát felismerte, egyelőre fenyegetésekkel igyekszik meghusítani az ellenzék akcióját. Egy vezető politikus, aki Bratianu miniszterelnök szűkebb környezetéhez tartozik, az „Aurora” szerint a következőket mondta a kormány jövő terveiről:

— A kormánynak semmi oka az aggodalomra. Ha az ellenzék nem nyugszik meg, katonai diktatúrát proklamálunk. Ami az erdélyieket illeti, Jugoszláviára utalunk: a horvátok mozgalmát a kormány véres represszáliákkal nyomta el. Több horvát képviselőt börtönbe vetettek, néhányat kivégeztek. Terrorral fogunk kormányozni, ha kell, de kormányozni fogunk.

Hogy mennyiben felelnek meg a liberális politikai kijelentései a valószínűságnak, nem lehet ellenőrizni, de bizonyos, hogy a kormány körében gondolkodni ilyen megoldásra. Tegnap azt jelentették, hogy Bratianu Jonel távo-zása esetén Prezan tábornok veszi át az ország vezetését, hivatalnok-kormány élén, ami kétségek nélkül tábornok-kormányt jelent. Ma kivételként a hadügyminisztert is, Mardarescu tábornok személyében. A hadügyminiszteri tárca eddig nem volt betöltve és ügyeit a miniszterelnök vezette. Mardarescu már le is tette az esküt és úgy tudjuk, hogy nagy feladat vár rá.

— Román előadás a cionizmusról és a zsidókérdésről. Kolozsvár hirdetőtábláján szerény falragasz jelent meg tegnap, mely arra hívja fel a közönség figyelmét, hogy ma, vasárnap délután 5 órakor előadás lesz a vármegyeháza nagytermében. Az előadást Lucian Bolcas román újságíró tartja román nyelven „Cion bölcseinek feljegyzései s néhány szó a zsidókérdésről” címmel. Bolcas, aki több figyelemreméltó és szimpatikus cikket írt már a zsidó mozgalomról és más zsidó problémákról, a kolozsvári „Infrairea” jótöltő munkatársa.

— Az erdélyi újságírók Szász Zoltánért. Az Erdélyi és Bánati Újságírók Szervezete ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tart, hogy tiltakozzék Szász Zoltán és társainak minden emberi jogot tipró elítélése ellen. A közgyűlés vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Park-kávéház emeleti helyiségében.

at, 1922. március 25.

rt össze. Mialatt ezt is, ték, fehér zavaros hab orer száján és belepte az eszaladt a vér és moos- feküdt el orcáján és a a szemén, szívének od- amelyet a bor felégetett áradt és kilövelt a me- szag, olyan mint aminő ól ömlött ki. Nem tud- nak, miglen az orvos os felgyűrte egyik kar- jját és két ujjával végig- ber testét és megrizs- zett valamit könyvébe nak bizonyítványt adott ember halott és nincsen t. Ekkor mind kiáltozni

Gyilkosság! Ki kell nyakát, bűneostünk vagyunk a Szodoma: ma vagyunk! Egy em- megy a nyílt utcán és meg az ő házába. Bizto- veszett el.

aki akkor az imaház- szomszédjára tekintett, he a gyilkos, miglen le- a gége kifáradt és el- avak. Nem tudták, mit ttal, nem volt senki, aki s senki, aki örököse

olytatjuk.)

Eredeti
K-EKÉK,
ermetezők
éb gazdasági
Wolfner-féle
AJTÓSZIJ,
gummiaruk,
és mindennemű
ki cikkek
őn raktáron
ÉS TÁRSA
Gép- és Műszaki Ke-
reskedelmi r.-t. CLUJ-
Kolozsvár, str. Regina
Maria v. Deák F.-u. 11

tal, Cluj (Saját ház)
8. — Telefon 4-36.

ספרים האחרונים
תפילין מיוחדים
אנגוריה קטנה

és rituális cikkek
se viszont eladóknak
ntosan szállít. 1321

**hajtató,
drász és
ure terem**
Fodor, Cluj
(volt Kossuth, L.-u.)
munkák,
ak! 1284

apirgyár R.-T.
misoara (képviselő dr.
sefin, str. Bratianu (Uri-
telefon 7-15. Raktáron:
posta, rajz, irógép, fél-
szines irodai, couleur,
ur, simított és simitat-
ap, levelező-lap és dos-
pesomagoló, szines
erior, kender, havanna,
sek, hermandol, vázlat,
stb. 3524-1.

bszárvédő
gból fekete, barna és
1286

os szijgyártó
gele Ferdinánd 77.
k árkedvezmény!

B

K

B

K

Mi lesz a mandátum ratifikálása után

Zsidó világkongresszus, vagy hitközségek konferenciája. A nagy intézőbizottság gyűlése

Az Uj Kelet tudósítójától.

A cionista világszervezet nagyintézőbizottsága a napokban tartotta Berlinben negyedévi gyűléseit. A tanácskozás szigorúan bizalmas jellegű volt s arról csak a következő hivatalos jelentés számol be:

A gyűlésen jelen voltak a bizottság következő tagjai: Weizmann, Lichtheim, Motzkin, Soloweitschik, Richter, Rosenblatt. A pénzügyi és gazdasági tanács részéről: Naiditsch és dr. Barth. Az Intéző Bizottság tagjai: dr. Chajes, dr. Hantke, dr. Jakobson, Grünbaum, dr. Reich, Rosov, Blumenfeld, Struck, Lewin Epstein, Farbstein, Rubinstein rabbi, Kaplan, dr. Katzenelsohn, Twersky, Mereminsky, Rubaschow.

Dr. Chajes, a nagy Intéző Bizottság elnöke héberül megnyitotta az ülést, azután áttértek a politikai referátumra. Dr. Weizmann jelentését és a hozzáfűződő vitát az ülés elején titkosnak mondták ki. Dr. Weizmann a mandátum ügyéről tett jelentést és kifejtette, hogy a ratifikálás nem fog sokáig késni. A jelentésben kitért az arab delegáció londoni útjára és a cionista vezetőségnek az arabokkal szemben való politikájára. A referens a Northcliffe-sajtó támadásáról és az ortodox delegációnak lord Northcliffehez való viszonyáról is szólt. Nemesak külső támadások ellen kellett küzdeni, hanem belső támadásokkal szemben is.

Weizmann nem tudta eléggé hangsúlyozni, hogy a Párisból és Hágából kiinduló cionista oppozíció milyen károsan befolyásolja a nagy ügy atmoszféráját. Ahelyett, hogy a vezetést nehéz munkájában támogatnák, épen a legválságosabb időben igyekeztek munkakészségét csökkenteni, mindezen akadályok ellenére — mondotta dr. Weizmann — a politikai helyzet általában mégis kedvező és módokat és utakat kell keresni a cionizmus helyzetének megszilárdítására, különösen azért, mert a mandátum ratifikálása már küszöbön van és a ratifikálás után rengeteg munka szakad a zsidóságra.

Weizmann referátuma után dr. Chajes a mozgalom nemrégiben elhalt kiválóságairól emlékezett meg. Elsősorban A. D. Gordon íróról, dr. Nobel és dr. Margulies rabbikról. Az emlékezésüket az Intéző Bizottság tagjai állva hallgatták végig. Ezután politikai vita következett, amelyhez hozzászóltak dr. Chajes, Reich, Twersky, dr. Jakobson és Grünbaum.

A vita teljes napot vett igénybe. A hozzászólók főként azt a kérdést vitatták meg alaposan, hogy a cionista szervezet a Palesztina-mandátum ratifikálása után milyen irányban fejtsse ki működését. Többen a cionista kongresszus összehívását javasolták, némelyek zsidó világkongresszust, mások pedig a zsidó hitközségek konferenciáját. Weizmann, Naiditsch és dr. Soloweitschik világkongresszust kívántak, olyant, amelyen résztvennének mindazon zsidók képviselői, akik Palesztina ujjáépítését munkájában való részvételüket már kimondták. A három bizottsági tag kívánja azonban, hogy a világkongresszust előzze meg. A vita alatt szóba került az Intéző Bizottságnak Londonból Palesztinába való elhelyezése is.

Chaim Weizmann az ülés után Londonba utazott, hogy az arab delegációval folytassa a tárgyalásokat. Veleutazik Rosenblatt törvényszéki bíró is, hogy az amerikai cionisták nevében tárgyaljon az arabokkal.

Ludendorff délamerikai propaganda körutrá megy. Berlinből jelentik, hogy Ludendorff tábornok áprilisban Argentínába és Chiléba utazik, ahol felolvasásokat fog tartani a német ügy érdekében.

Dobrudzsán és Jalomnitzán keresztül

Az Uj Kelet bukaresti munkatársától

Délelőtt féltizenkettő van és a tenger lassanként elmarad az ember háta mögött. Álmos mozgással uszunk be a dobрудzsai Szaharába. Sárga, vörös, szikkadt-szürke és lila, sok téglaszín és kopott barna: a vonat szik talajon döcög és amikor már teljesen leért a constanzai dombról, nekiszalad a Havasalföld legnagyobb, legtermékenyebb mezőségének: Jalomnitzának.

De amíg odaérünk, három Dunaágon kell vigyázva átlépnünk. A hidak, a háború betegségeiből, nemrégiben lábadoztak fel, a bomba- és dinamitkiütések, mint himlőhelyek az emberi arcon, még látszanak. De nemesak a hidak. Ez az egész vonat, az utasok, a beszállás és a bóbiskolás: sötét, hámli, málló és fakó, mint künn a vedlő föld. Szintelen, Szaharai hangulat ez? Az ember várja a számumot, kigyózó karavánokat a végtelen tarlókon, néhány fát együtt, bugyogó forrást — már, mindegy, ha a kietlenségnek és a szomorú sivatágnak impressziót is. Nem jön semmi. Ennek a dobрудzsai földnek nincsen jellegzetessége. Ahogy innen egy-kétszáz kilométernyire Bukarest sem foszesedik nyugati egyenletességgel, sem nem görbül keleti ormótlansággal: ez a dobрудzsai föld is sem nem Szahara, sem nem moocsár, sem nem alföld, hanem valami olyan, mint „Dobrudzsán”, maga a név, amelyik bulgáros is és törökös is, víz- és síkságszagu és aminek az ember nem tudja megállapítani a karakterét. Úljünk a kupéba és azt mondjuk: preri. Nincsen itt. Sokezer kilométernyire van Délamerikában. De agyunk reflexlemezében olyan tisztasággal, olyan éles és világos konturokkal szívódott fel a világtalaszokról, mintha jártunk volna rajta. Szólunk feléle, azt mondjuk egymásnak, hogy az dusabb és bujább, mint ez a föld. Nem voltunk soha benne és karakterizáljuk Dobrudzsán itt fut el a fülkénk ablaka alatt. Nézzük. Próbáljuk felvonszolni szemidegeinkkel, akaszkodunk rá, hogy valamijét megérőgzítsük. Kérem, egyik szem, amelyik róla visszafordul, sem hoz magával semmit.

Át a Dunaágon

Csak a három Dunaág, az borzoló-dik felénk ismerős szökecséggel, amikor elérjük. A legelső: Dunarea állomásnál következik. Nem ez a legszelebb, de a legmagabafajtottabb medrű, jó, összeálló vízzel, sima bevágású partokkal és kigyógyenes eltűnéssel. Dunareánál azt mondjuk: most megyünk fel a Duna-színpadra. Jön a nagy látványosság: a bódé: a hid, masszívan megépített bejárattal. A földnek itt nincsen természeti szépsége, hát elhozták ide a művészetet. Olyan magas boltív keretűzódik rá a sodronyszerűen induló, hossza nyuló vaspillérekre, mint diadalkapu a rómaiak idején. Pedig a hid bejárata nemrégiben épült, talán alig tíz éve, mint homlokzatán a felírás mutatja: I. Károly király uralkodása alatt. — Két oldalán, nem szembe a vonattal, ahogy elmegyünk alatta, hanem a víz felé, óriási bronzkatonák támaszkodnak, hátukkal a két vastag terméskőoszlophoz. Lefelé néznek a vízre. Szabad gondolatokkal, kontinentális kalkulációkkal és leszer globetrotteri szétvetettséggel ülünk az ives kupétető alatt, mi csak most látuk, instálom, a végtelen és demarkálatlan tengert, mi itt is egyszerűen átszőkellünk az élően posztoló katonák sávján is, hiszen csak be kell fordulnunk masinánkkal ezen a boltozatos bejáraton és már megint nemzetközi utvonalon vagyunk. Csakugyan: nem sokára salzburgi sóparát szivtam fel orrommal a nyitott ablakon, fekete szembogaramba, kapkodva és örömmel, uszó szálfákat szurtam be a bajor Fekete-erdőből, pillanatra rá pedig visszakaptam riadsággal fejemet a Duna-Tisza közéből egy-két évvel ezelőtt leusztatott hullák árnyáiról. Azután internacionális borzongással furódtam ki fülkémrel a hid

másik végénél sárga nemzeti territóriumra.

Mocsarak között

Most mocsarak következtek. Kevés, kerek és nyálkás. Eleinte egymástól külön bukkáncoltak fel, azután összeguggottak és toimitációvá szélesedtek. A vonat kavicsos töltésen halad, egyensúlyát minduntalan megingatja a kétoldali vízállás, mignem a vadbozótos, őskori poshadságból egyszerre kilübbölünk a római történelem homokszemeire. Kis falu, a mozdony lekonyítja rá, éltető vizért, a fejét és az utasok is felszippantanak egy kis antik nedűt. „Ovidiu.” Ez a név van kiírva az állomásra. Szép, klasszikus sorok, szerelme és bánat táncolnak le latin verslábakon a fehér tábláról a peronra, az utasok kitekintenek: nézd csak, itt élt Ovidius, a mély bu és a hó vágy száműzött poétája. Milyen szomorú lehetett itt Ovidiusnak, aki Rómában, a császárnét szerette és a szent tereken, pinyi kősztalkákról itta a bort. A haragos császár borzasztó hive lehetett az asszonyi magántulajdonnak, hogy a világot ilyen kegyetlenül megfosztotta az isteneknek ettől a közajándéku emberétől, aki Ovidius, mindannyiunk számára, elhivatott volt.

Az új borceai hid

A legközelebbi állomás után új hid, a borceai, következik. Ezt most építették, ami a helyén volt, azt a háborúban felrobbantották. Majdnem két kilométer hosszúságu. Az állam nem is mert arra gondolni, hogy belföldi értelemmel és anyaggal megkonstruálja. Bizottságot küldött Amerikában, tanulmányozták a montsruozus Missisipi-hidak építését, azután kész tervvel és materiával jöjjenek vissza. Amíg a bizottság távol volt, előállott a Resicai Vasművek mérnöki kara és kijelentette, minden külföldi segítség nélkül felépíti a borceai hidat. A kormány elfogadta az ajánlatot és néhány hónap múlva, már átszállás nélkül lehetett utazni Bukarestből Constanzáig.

Dobrudzsának még egy keskeny sávja következik, azután elérjük a harmadik Dunaágot, amelyik valamennyi között, a legjobban hajózható és a legforgalmasabb is. A jég nemrég olvadt fel róla és most már látni itt-ott egy-egy nagy uszályt, vontatót, személygőzöst, ezek leginkább nyugatról jönnek és mennek felfelé Galatzba, Brai-lába, Sulinába. Némelyikük kimegy a Fekete-tengerre. Kitünő, békéltető víz ez a Duna, az országátarok és demarkációs vonalak, amelyek a szárazföldön elválasztják egymástól az embereket, itt nincsenek meg, békésen közelekednek rajta az egymással nem a legjobb viszonyban lévő államok lakosai is, a külföldi lobogók alatt haladó hajókon.

A román nagyföld

Az utolsó Dunaág mellett nagy város, Fetesti, fekszik. Pályaudvara vasuti gőcpont. Akik Bukarestből Galatz és Braila felé utaznak, itt szállnak át más vonatra. A perronon tiszta román lakosság áll. A törökök, a bulgárok és a németek, akik a Dunától a tengerig laknak, innentől kezdve nem láthatók a pályaudvarok kíváncsi népsége között. A nagy jalomitzai síkságon vagyunk, amely olyan színromán, mint amilyen szimagyar a Duna-Tisza hatalmas alföldje. Elmúltak, eltűntek a többi népek, néhány lapos malomkő van csak itt-ott a mezőn, a Dunán átjött és itt elhalt törökök sírjai.

Fetesti után az ember nyugodtan behunyhatja a szemét. Ha néhány négyzetmétert megtekint a földből, amelyen megyünk, már nincs több látni való. Jalomnitzát nem teszi seholsen érdekessé egy csárda, egy mén, egy juhnyáj, egy gémeskut, nincs délibábja, csak végtelen, álmos sivatágsága van, amelyből most márciusban, csak alig-alig ütökzik ki a kinos, ami a takarója alatt van: a gabona. Az állomásépületek is mind egyformák, nyers, vörös téglalából vannak építve, egyik sem lehet régi, fehér festetlen az ajtójuk és

az ablakdeszkájuk, méretben, formában egy hasonlítanak, hogy ha nem lennének felírások, az utas azt hihetné, mindig ugyanaz előtt az állomás előtt áll meg a vonat.

És mégis, ez a föld gazdag éléskamara, a legszebb búzát hányják ki maguk közül a rögök, a parasztok, akik itt laknak, kitünő emberanyaga a világnak, dolgozók, egyszerűek, elvonják szájuktól a falatot, hogy még Skótsorszában is enni adhassanak, terméskükből, a sziklás brit hegyek juhászainak.

Üljünk az étkezőkocsiban, a vonat egyenletesen mozog és estére, alig hogy észrevenni, besiklunk a bukaresti pályaudvar tetőzete alá.

Ben Ami

A magyar választási harc

Május végén lesznek a választások

Az Uj Kelet tudósítójától

Magyarország képviselőválasztásra készül. A pártok hatalmi túlekedésén felszínre kerülnek az eddig palástolt célok és ellentétek, melyek a kurzus belső gyöngeségeit árulják el. Népgyűléseket tartanak szakadatlanul az ország minden részében a kormány mellett és a kormány ellen. A mai nap legnagyobb politikai eseménye gróf Bethlen István miniszterelnök hódmezővásárhelyi beszéde lesz. Hódmezővásárhelyről szegedi híveit látogatja meg, majd Szentesre megy, ahol szintén programbeszédet mond.

Kisérétében lesz Nagyatádi Szabó István is. Ugyanebben az időben Andrassy Gyula gróf Pécsét, Friedrich István Zalaegerszegen tart nagygyűlést. Nagyszabású gyűlések lesznek a függetlenségiaknak Debrecenben is. Győrön viszont a megyei katolikus szervezetek rendeznek népgyűlést, melyen Apponyi Albert gróf, Haller István gróf és Giesswein Sándor prelatus is megjelenik.

A tömeges népgyűlések azzal magyarázhatók, hogy a „Pesti Hirlap” jelentése szerint az egységes párt vezérlő bizottsága hivatalos jelöléseit a jövő hét derekán lezárja s szerdán nyilvánosságra hozzák a kerületi beosztást. Azután nyomban kiírják a választásokat, melyek május végén fognak lezajlani. Nagyon valószínű, hogy a kormánynak sikerülni fog többséget szereznie. Ezt bizonyítja a liberális ellenzéki pártok mai kommunikációja, mely megszüntetnek jelenti ki a liberális blokkot, miután a szocialdemokratapárt önállóan tárgyalásokat kezdett a kormánnyal.

Az ellenzéki pártok között egyébként újabb akció indult meg az egységes front megteremtésére. Rassay Károly, a független kisgazdapárt elnöke felvette a tárgyalásokat a demokratákkal. A tárgyalásokba bevonják a többi ellenzéki liberális pártokat is, hogy a választások tartamára kooperáció jöjjön létre közöttük. A fővárosi községi politikáját irányító Wolff-párt Budapesten közös listát akar a Huszár Károly körül csoportosuló keresztény párttal. Huszárék a komoly tárgyalás első és legfőbb feltételül kikötötték, hogy az egységes listán Wolffék hívei közül a tulságosan exponáltak nem szerepelhetnek.

Héjjas Iván visszalépett a jelöltségtől. Héjjas tegnap megjelent Gömbös Gyulánál, kijelentette, hogy nem akar képviselő lenni s a választási elnöknek megjelentetett küldöttség az ő beleegyezése nélkül ajánlotta hivatalos jelöltnek.

Központi szállodában estéknként

Olga & Teddy
francia táncművészek
shimmy-estéje

Berlin és lattal adózt szetnek, am talajból tápl tojevsvkij g-ärmán teny

És ezala ban esöndes meg kapuit nem csinál amely a sze Egy miniat használat Kleinkunst művészi szí másra nem játéknak m

Minden nagyvárosi utána Buda keretében sz laza érteim nok és szk erotika. A trálja a nő saklók tri gondolatok

Az orosz madár“ mi is megvann (de azért nyai. Való motívumok rég — lett nes külsősé sok meleg Ritmus a s ritmus a s

A legs szemnek, érzékiség é német test pikantériát dővájság, dolattal S csak Cselis ki és a sz művésze szony — tompitva idegeikhez.

Egy pé e érködásra Szereplői: koniferáns ményeket, szemérmes függő szis ránt, ha továbbá a pékkisassz a háztétör borbélyleg hölgyét. A táncra vin is foglalék lábát, fark sablon. Tá bujik a h sok művés hogy nag nek. A m mind-min relmesek lehetne é

Egy m nészek, a járnak eg szó sem de a feg monoton bonázzák lyot is.

Vagy nagy fest romba, p zekkel. A arcok (de maszkkal pel harsó (vodka) valami a tapsolja.

Mert a ritmusába bontakozik kunstaak zem embe bet senki többet sen

Egy orosz „kabaré“

Az Uj Kelet berlini munkatársától

„Testvéreim, ha ti tudátok, hogy mi az oroszok Oroszország.” (Gogoly.)

Berlin és utána Európa esodálattal adózott annak az orosz művészetnek, amelynek gyökerei irodalmi talajból táplálkoztak. Csehov és Dosztojevszkij orosz előadásait ezernyi német nyelvű tapsolta meg.

Es ezalatt egy kicsi berlini uccában esőndes önbizalommal nyitotta meg kapuit egy orosz színház, amely nem csinál irodalmat. Egy színház, amely a szemre és a füle akar hatni. Egy miniatürszínház. Nem szívesen használom a kabaré szót. A német Kleinkunst már jobban felel annak a művészi színpadnak az értelmét. Ha mára nem értenék a szót, talán bábjátéknak mondhatnók.

Minden népnek megvan a maga nagyvárosi kabarévilága. Páris (és utána Budapest) az aktuális politika keretében szorítja a „Kleinkunst” kissé laza értelmezését. Berlin a szanók és szkeccsek városa. Tulteng az erotika. Fogyasztóközönség mutatja a nő lábszárait és irodalmi sakálók trivializálnak komoly, költői gondolatokat.

Az oroszok kis színpada, a „Kék madár” mindezt nem ismeri. Neki is megvannak a maga elhatározott (de azért fejlődésképes) hagyományai. Valami a régi etnografikus motívumokból. Valami egy — nemrég — letűnt korszak esillogó, színes külsőségeiből. És nagyon-nagyon sok melegség. Még több ritmus. Ritmus a lépésben, ritmus a szóban, ritmus a színekben.

A legszokatlanabb az európai szemnek, hogy hiányzik belőle az érzékiség kultusza. Nem ismerik a német testkultuszt, sem a franciás pikantériát. Itt-ott egy-egy gyerekes dővajtság, huncut kacérkodás a gondolatlan Semmi több. Az érzékiség csak Cselisosev színorgiáiból ütökzik ki és a színház másik diszlettervező művésze — Boguszlavszkaja asszony — már ezt is lehalkítva, letempítva juttatja el a közönség idegeihez.

Egy példa a primitív oroszok káprázására: egy kisvárosi történet. Szereplői: a hold, amely barátságos koniéránszal kíséri és figyeli az eseményeket, egy esti felhő, amely a szemérmes hold (a zsinórpádláson függő zsinagóg segítségével) magára ránt, ha „nem illik kukueskálni”, továbbá a szerelmes borbélylegény, a pékkisasszony és két papirmaséból a háztetőre stilizált macska. Jön a borbélylegény és kiinvitálja szíve hölgyét. A pékkisasszonyt könnyű tánera vinni. A két papirmasemacska is foglalkozni kezd egymással és lábát, farkát mozgatva figyel. A vége sablon. Tánc után a péklegény bebujik a házikóba. Sablon, de annyi sok művészi primitíviség ellensúlyozza, hogy nagy újság az ámuló berlininek. A macskák, a hold, a házikó, mind-mind együtt játszanak a szerelmesekkel. Tiszter, huszszor végig lehetne élvezni ezt a kis miniatürt.

Egy másik kép: 8 fapajaca. Színesek, akik falábal, famozdulattal járnak egy káplár komandójára. Egy szó sem hallik, egy mozdulat sem új, de a fegyelem, a színek, a káplár monoton „á-á” artikulálása megbabonázzák a legfásultabb éjjeli baglyot is.

Vagy az orosz korema: egy nagy festett vászon, sonkákkal, otromba, packásan kikanyarított kezekkel. A fejek helyén igazi színészarcok (de a vászon színehez tapadó maszkkal) énekelnek, rángatózó kép-pel harsognak egy szláv bordalt, (vodkadalt) amelyből alig ért meg valamit a bámuló német. De megtapsolja. Megszereti.

Mert színek, szavak és mozgásuk ritmusában egy új kabaréművészet bontakozik ki. A németek Kleinkunstnak mondják. En had nevezem emberművészetnek. Ennél többet senkisé mondhatóluk. Ennél többet senkisé adhat nekünk.

Faludi Iván

Az amerikai szenátus ratifikálta a washingtoni határozatokat

Amerika ragaszkodik a megszállás költségeinek megtérítéséhez. A szövetséges hatalmak együttesen válaszolnak az amerikai jegyzékre. A kisantant államai Lengyelországgal elértekezletet tartanak

Az Uj Kelet tudósítójától

Az amerikai szenátus tegnap ratifikálta a washingtoni konferencián hozott határozatokat. Ezeknek a megállapodásoknak a ratifikálása nagy jelentőségű, mert egyrészt végleg rendezti a Csendes-Oceán ügyét, másrészt azt jelenti, hogy a négyesszövetségi szerződés életbe lépett.

A négyesszövetségi szerződésnek sok ellenzője volt a szenátusban.

A tárgyalások nyugtalan és ideges hangulatát melyen felkavarta Borah szenátor nyilatkozata, amelyben elmondta, hogy Washingtonban Amerika és Anglia között szerződés jött létre Japán ellen. Ugyátszótt, hogy a szenátus egyelőre nem fog határozni a washingtoni konferencia határozatai fölött. A szenátus többsége azonban nem akarta tovább függőben tartani ezt az ügyet és

ratifikálta a határozatot.

A ratifikálás közelebb hozta Amerikát Európához. Ezzel azonban még nem hárultak el a közeledés többi akadályai. A szövetséges hatalmaknak adott amerikai kölcsön problémája még nincsen megoldva. Amerika ragaszkodik követeléseire és ebben nem hisz tétel az az összeg, amelyet Amerika a megszálló amerikai hadsereg költségei fejében követel. Az angol külügyminisztériumban tegnap megérkezett Hughes amerikai külügyi államtitkár távirata, amely ragaszkodik a megszálló hadsereg költségeinek megtérítéséhez. Az angol kormány megvárja lord

Curzon és csak ha az angol külügyminiszter visszatér, fog válaszolni az amerikai jegyzékre. A szövetséges külügyminiszterek párisi konferenciája előzőleg dönteni fog az amerikai követelés felett. Anglia, Franciaország és Olaszország külügyminiszterei már megegyeztek abban, hogy a három állam kormánya együttesen fog válaszolni Hughes jegyzékre.

A kisantant államok miniszterelnökei Lengyelországgal külügyminisztere április harmadikán, tehát a génuai konferencia előtt találkozni fognak, hogy véglegesen megbeszéljék génuai programjukat. A kisantant államai ugyanis egységes tervvel mennek Génuába, hogy a munkát megkönnyítsék és eredményessé tegyék. Az „Adeverul” szerint kormánykörökben

nem biznak a génuai konferencia sikerében.

Az „Adeverul” azt kifogásolja, hogy a Génuában résztvevő államok igen nagy számmal küldenek delegátust. Ez már maga is lehetetlenné teszi az eredményes munkát. Azt az „Adeverul” is megállapítja, hogy mivel a háború óta ez az első alkalom arra, hogy az összes európai államok találkozzanak és megbeszéljék az őket közösen érdeklő ügyeket. A konferenciának Európa konszolidációja szempontjából nagy erkölcsi jelentősége van.

Botrányba fult

a ruszinszkói hitközségek központi irodájának alakuló gyűlése. Új kongresszust hívnak össze. Zsidó politikai élet Szlovénországban. Megalakult a Zsidó Polgári Párt

Az Uj Kelet szlovénzkői tudósítójától

Ungvár, március 24. Ruszinszkói hitközségei, melyek három év óta a központi iroda nélkül működtek, március 21-én kongresszusra gyűltek össze Munkácsra. A nagygyűlésen, melyet a kormányzósg kultuszosztálya hívott össze, Ruszinszkónak majdnem valamennyi hitközsége képviseltette magát lélekszámának arányában, azonosítván megjelentek az összes ortodox rab-bik, köztük a terv kezdeményezője, Spira munkácsai főrabbi. A konferenciát a kormány képviselője, dr. Beszkid Antal tanügyi referens nyitotta meg és üdvözölte a megalakuló központi irodát, mint a ruszinszkói zsidóság képviselői szervezetét, mellyel a kormány az egyetem-es zsidó kérdésekről tárgyalhat.

Ezután a delegátusok mandátumainak igazolására bizottságot nevezett ki az elnök. Dr. Szabó József tiltakozott a verifikáló bizottság kinevezése ellen, mert annak megválasztása a kongresszus joga. Beszédében aztán a központi iroda ellen foglalt állást.

— Ruszinszkói zsidóságának tulajdonos része — mondotta Szabó dr. — nem kívánja a központi iroda létesítését. Nem kívánják elsősorban azért, mert

az egykori budapesti iroda keretű tapasztalatokat szerzett a ruszinszkói zsidóságnak,

mely azonban főleg azért ellenzi egy

önálló központi iroda felállítását, mert bizalmatlan az akció kezdeményezői iránt. Ruszinszkói zsidósága jól tudja, hogy az iroda létesítése a zsidó életben nemcsak talmi eszköze lesz csupán, hanem

az egész zsidóság érdekeinek képviselője. Spira főrabbi szintén csak azért buzgólkodik a központi iroda létesítése körül, mert reméli, hogy befolyásos pozícióba fogják beválasztani.

Ektelen zaj és kiabálás nyomta el dr. Szabó szavait. A vidéki delegátusok tömegesen ugráltak fel helyükről és szenvedélyesen verdesték a padokat. Izgatott közbeszólások röppentek szét a teremben. Az indulatok, a harag sokakat túlzásokra ragadt. Spira rabbit lebecugolták.

— Le a politikáló rabbi!

Ez és hasonló kirobbanások teték tökéletessé az éktelen zűrzavart, melynek az elnöklő kormánybizottó egy vetett véget, hogy a tanácskozást felfüggesztette s elhagyta a termet.

A délutáni ülés a megbízólevelek ellenőrzésével telt el. Másnap délelőli folytatják a tanácskozásokat. Medd' elfajult vita után a nagygyűlés hogy az ötletszerűen és eredményes munkát híján összetákolta ezért elhatározták, hogy az újabb munkát Addig a zsidóság központi irodájának felállításáig felfüggesztik.

Az új kongresszus március 26-án kezdődött. A központi iroda felállítását a kongresszus elhatározta, hogy az új kongresszus március 26-án kezdődött. A központi iroda felállítását a kongresszus elhatározta, hogy az új kongresszus március 26-án kezdődött.

Az új kongresszus március 26-án kezdődött. A központi iroda felállítását a kongresszus elhatározta, hogy az új kongresszus március 26-án kezdődött.

Az új kongresszus március 26-án kezdődött. A központi iroda felállítását a kongresszus elhatározta, hogy az új kongresszus március 26-án kezdődött.

és első szónoka dr. Ferbstein eperjesi kiküldött volt, aki egyesülésre hívta fel az egész szlovénzkői zsidóságot. Beszédének gerincét az alábbi megállapítások képezték:

— Nem az a fontos, hogy konzervatív, neológ vagy cionista valaki közülünk, hanem az, hogy tagja a zsidó nemzetnek. Hogy a választások idején mennyire fontos a zsidó egység, mely kellő energiával védhesse meg a zsidóságot minden külső, alapítatlan támadás ellen, bizonyítja az a tény, hogy a parlamenti választások után a szlovák, cseh és magyar sajtó ilyen címekekkel aposztrofált minket: a zsidók kommunisták, a zsidók magyar-irredenták. De főleg gazdasági érdekek teszik szükségessé a zsidó egységet. A szlovénzkői zsidóság, bár az állami és községi képviselőtestületekben nem jutott számárányának megfelelő helyhez, mégis kiküzdötte, hogy nélküle gazdasági ügyben nem döntenek. A agrár-reform, az italmérések bezárása, az üzletkiváltás főleg a zsidó kisgazdaságiak vesztését okozta. Ez ellen csak egységes párt keretében küzdhet eredményesen a bíróság.

Stemborch konzervatívpartí és Guttman cionista delegátus felszólalása után az alakuló gyűlés száztáru vezérlőbizottságot választott.

— Strausz Náthán Northcliffe anti-

cionizmusáról. Newyorkból jelentik: Strausz Náthán, az ismert amerikai zsidó filantrop a sajtó képviselői előtt nyilatkozott lord Northcliffe legújabb pártfordulásáról. „Lord Northcliffe — mondotta Strausz — az Egyesült Államokba való utazásakor engem is meglátogatott és akkor szövegeztünk cionizmus ügye. Northcliffe nagy szimpátiával nyilatkozott a cionizmusról és nem is tudom, minek tulajdonítsam a hirtelen változást. Tudommal az arab érdekek elválaszthatatlanul össze vannak kapcsolva Palesztinában a zsidó érdekekkel és ha megindul az ország fejlődése, ez a lakosság minden rétegére hasznos jelent. Ha valaki barátja az ország újáépítésének, amivel nemcsak a zsidóság ügyét szolgálja, hanem a világéke ügyét is, akkor kötelessége a cionistákat munkájukban támogatni. Nem szabad különbséget tenni zsidó és nemzsidó között. Amint-hogy a háború alatt az amerikai zsidók sem tettek különbséget. Akkor ugyanis a „Vulkan” nevű gőzessel a nyomorgó palesztinai lakosság számára a zsidók rengeteg segítőeszközt küldtek. A kizsákmál pedig nem nézték, hogy arab vagy zsidó, vagy keresztény. Ha Northcliffe alaposabban nézelni volna körül, bizonyára más véleményre táplálna a palesztinai zsidó munkáról.”

— Német zsidók a háboruban. Ber-

linből jelentik: A legerősebb statisztika szerinti statisztika szerint a háború alatt a zsidók a legkevesebbet szenvedtek a háború következtében. A zsidók a háború alatt a legkevesebbet szenvedtek a háború következtében.

Az új kongresszus március 26-án kezdődött. A központi iroda felállítását a kongresszus elhatározta, hogy az új kongresszus március 26-án kezdődött.

Az új kongresszus március 26-án kezdődött. A központi iroda felállítását a kongresszus elhatározta, hogy az új kongresszus március 26-án kezdődött.

Az új kongresszus március 26-án kezdődött. A központi iroda felállítását a kongresszus elhatározta, hogy az új kongresszus március 26-án kezdődött.

Az új kongresszus március 26-án kezdődött. A központi iroda felállítását a kongresszus elhatározta, hogy az új kongresszus március 26-án kezdődött.

ik, méretben, formában, hogy ha nem lenné az utas azt hihetné, az előtt az állomás előtt

z a föld gazdag élés-ebb buzát hányják ki rögök, a parasztek, akik emberanyaga a világ-egyszerűek, elvonják atot, hogy még Skót-ami adhasanak, termé-ás brit hegyek Ju-

tketzőkocsiban, a vonat zog és estére, alig hogy lunk a bukaresti pályá-

Ben Ami

nagyar tási harc

végén lesz-választások

Kelet tudósítójától

ag képviselőválasztásra k hatalmi túlekedé-kerülnek az eddig pa-ellentétek, melyek a yongeségeit árulják el: tartanak szakadatlanul en részében a kor-és a kormány ellen. nagyobb politikai ese-ethien István minisz-vezővársárhelyi beszéde vésársárhelyről szegedi ritmus a lépésben, ritmus a szóban, ritmus a színekben.

lesz Nagyatádi Szabó yanebben az időben a gróf Pécselt, Fried-agerszegen tart nagy-szabású gyűléstük lesz neknek Debrecenben is. t a megyei katolikus endeznek népgyűlést, i Albert gróf. Haller s Giesswein Sándor jelenik.

népgyűlések azzal ma-gy a „Pesti Hirlap” az egységes párt a hivatalos jelölését a n lezárja s szerdán hozták a kerületi beosz-mban kiürjék a válasz-május végén fognak on valószínű, hogy a kerüli fog többséget bizonyítja a liberális mai kommunikéje, mely enti ki a liberális blok-a szocialdemokratapárt ásokat kezdett a kor-

pártok között egyéb-ndult meg az egysé-ntésére. Rassay Károly. gazdapárt elnöke fel-sokat a demokratákkal. bevonják a többi el-pártokat is, hogy a mára kooperáció jöjjön főváros községi politi-Wolff-párt Budapesten ar a Huszár Károly oló keresztény párttal. oly tárgyalás első és ül kikötötték, hogy az Wolffék hívei közül a onáltak nem szere-

visszalépett a jelölt-gnap megjelent Gömbös tette, hogy nem akar s a választási elnöknel tség az ő beleegyezése hivatalos jelöltnek.

állodában

& Teddy

ancia táncművészek ny-estélye

den Erdel- az Erdel- Poni Ferenc Ju- Százharman- Hígen és hárommu- az egész országban a zsidó életben nemcsak a zsidóság ügyét szolgálja, hanem a világéke ügyét is, akkor kötelessége a cionistákat munkájukban támogatni. Nem szabad különbséget tenni zsidó és nemzsidó között. Amint-hogy a háború alatt az amerikai zsidók sem tettek különbséget. Akkor ugyanis a „Vulkan” nevű gőzessel a nyomorgó palesztinai lakosság számára a zsidók rengeteg segítőeszközt küldtek. A kizsákmál pedig nem nézték, hogy arab vagy zsidó, vagy keresztény. Ha Northcliffe alaposabban nézelni volna körül, bizonyára más véleményre táplálna a palesztinai zsidó munkáról.”

HIREK

— ELŐFIZETŐINKHEZ. Az Uj Kelet kiadóhivatala felkéri azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy március 31-én jár le, hogy az előfizetési díjat haladéktalanul küldjék be, nehogy lap szétküldése fennakadást szenvedjen. Megnövekedett lapunk előállítására igen nagy áldozatokat követel, ezzel szemben azt kérjük olvasóközönségümtől, hogy a lap adminisztrációját az előfizetési díjak pontos beküldésével támogassák.

— Uj vasuti összeköttetés Bulgária felé. Bukaresti munkatársunk jelenti: A CFR. vezérigazgatósága elhatározta, hogy a Bukarest—Bazardzsik vasuti vonalat meghosszabbítja Oborisze határállomásig, ahonnan az utasok azonnal továbbutazhatnak, bolgár vonaton, Varna felé.

— Bizottság utazott a besszarábiai tüdővészesek megvizsgálására. Bukaresti munkatársunk jelenti: Besszarábiában, a háború óta, megdöbbentő mértékben növekedett a tüdővészesek száma. A megbetegedett legnagyobb része az ott tartózkodó, nyomorgó ukrájnai és orosz menekültek sorából kerül ki, akik, természetesen, tovább fertőznek. Bukarestből most, a legfőbb egészségügyi igazgatóság kebeléből, orvosi bizottság utazott el Besszarábiába, hogy a tüdővészeseket megvizsgálja, gondoskodjon elhelyezésükről és megakadályozza a járványos bacillusok továbbterjedését.

— Hétszáz új francia kötetet kap a kolozsvári egyetemi könyvtár. Bukaresti munkatársunk jelenti: A francia egyetemi misszió Romániába kiküldött delegátusa, Le Théo, a napokban tudatta Monille kolozsvári francia konzullal, hogy a misszió, rövidesen, hétszáz új francia irodalmi és tudományos kötetet fog küldeni az ottani egyetemi könyvtárnak. A hétszáz kötet értéke 15.000 frankot, több, mint 150.000 leit tesz ki. Le Théo, ezzel egyidejűleg, arról is értesítette a konzult, hogy a közeli hónapokban, minden számottevőbb erdélyi román liceumban francianyelvű könyvtárt fognak berendezni.

— Levegőbe akarták röpiteni a japán császári udvart. Párisi levelezőnk jelenti: Ideérkezett japán lapok elutasolt kis hírből tudni, hogy egy Sugite nevű munkás behatolt a tokiói császári palotába és egy bombával, amelyet kabátja alatt vitt be, az egész udvart, az ott tartózkodó császári családdal együtt a levegőbe akarta röpiteni. Sugite azonban az egyik külső folyosón eljuttatta a bombát, amely felrobbant és őt ölte meg. A folyosó összeomlott. A holttest megmozdításakor röpiratokat találtak a nadrág zsebeiben, amelyek a munkások helyzetének megjavításáért és az általános választójog behozataláért agitáltak. A megfeszült merénylet titkos, belső kabinetválságot vont maga után és valószínű, hogy a belügyminiszter, akit a császári palota ellenőrzetlenül hagyása miatt felelősségre vontak; le fog mondani. Lemondása a merénylet elhallgatása érdekében, valamilyen ürügy alatt fog megtörténni.

— Csillagászati intézetet állítanak Kolozsváron. Bukaresti munkatársunk jelenti: A közoktatásügyi minisztérium az erdélyi egyetemi körében csillagászati intézetet állít fel. A terv kidolgozása ugyan még nem teljesen elkészült, sőt azt is meg kell várni, hogy az asztronómiai intézetet az ifjú Párisi-klinika helyiségeiben fogják elhelyezni.

— A Jehudit gyűlései. A kolozsvári „Jehudit” kulturegyesületének a tudósítására hozza a tagoknak, a gyűléseit ezentúl minden hétfőn, azaz azelőtt tartja meg, mint azelőtt, azaz minden hétfőn. A Reg. Ferdinand

...dium van a...
...linget ér...
...Ruther...
...egy...
...on

Angora visszautasította a szövetségesek békejavaslatát

Kemal pasa terjeszti a külügyminiszterek konferenciájára a törökök javaslatait. Görögország elfogadja a békefeltételeket és visszavonul a Brussa-Ulak vonalra

Az Uj Kelet tudósítójától
A szövetséges hatalmak külügyminisztereinek értekezlete a közeli Kelet békéjének helyreállítására békeprogramot dolgozott ki, amelyet eljuttatott a két hadviselő ország kormányához.

Angora ezt a békeformát nem fogadta el, mert a szövetséges államok nem vették figyelembe a török aspirációkat. Az angorai nemzetgyűlés azonkívül sérelmesnek tartja azt is, hogy míg Görögországgal a békefeltételek megállapítása előtt tárgyaltak a szövetségesek, addig a törököket nem hallgatták meg és véleményüket nem kérték ki. Az angorai nemzetgyűlés tehát visszautasította a szövetséges külügyminiszterek békejavaslatát és felhatalmazta Kemal pasát, hogy közölje a nagyhatalmakkal azokat a feltételeket, amelyek mellett Angora hajlandó fegyverszünetet kötni.

— Mibe kerül az élet Párisban? Párisi levelezőnk írja: Csupán néhány számadat és kiviláglik mibe kerül az élet Párisban. Ez, bizonyára sokakat, akik ide vágnak a Szajna mellé, forrón érdekel és dermesztően lehit. Miért? Ime két tétel: szállodai szoba, naponta átlag 15—20 frank. Ez, romániaiaknak, a mai árfolyam mellett, 240 lei. Azután: egyszerű étkezés (valami élőétel, hus, kevés tészta) legkevesebb 15 frank. Ez 180 lei. Mindenki legalább háromszor napjában fogyaszt 15 franknyit, ami együtt már 540 lei. Ehhez különféle, előrelátható kiadások címén egészen bátran még 5 frankot, ird és mond 120 leit, naponta, hozzá lehet számítani. Most rövid összegezés: 240 és 540 az 780 és 120 az 900, azaz kilencszáz lei. Kérem. Meg vagyunk. Ennyibe kerül az élet Párisban.

— Izrael Dezső képei. A fiatal kolozsvári festőművész — javarészen zsidótárgy — képeket készült kiállítani most Csernovitzban. Törtető, a fejlődés vonalán haladó tehetségről tanuskodnak kiforratlan, de hasznos egyéniséget sejtető munkái. Igen jók a fiatal festő zsidócsend életei. Egyszóval esti kép, fehér abrosszal terített asztalon bor, egy égő gertya, amelynek sárga

Görögországban a szövetségesek békeközelítései, a törökökkel ellentétesen, nagy örömet váltott ki. A görög kormány — mint azt a görög sajtóiroda megerősíti — a külügyminiszterek békefeltételeit

magáévá tette. A szövetségesek békeközelítéseinak híre egész Görögországban nagy lelkesedést keltett, mert a görögök megunták a háborút és elfogadható feltételek mellett hajlandók megkötni a békét. A béke azonban még messze van, mert Angora nem elégszik meg a békeközelítései feltételével és nem elégszik meg azzal, hogy a görögök csak a Brussa-Ulak vonalig vonulnak vissza. A béke ügye egyelőre veszélyben orog, a szövetségesek azonban mielőbb meg fogják hallgatni Kemal pasa javaslatát, mert Európa békéje a közeli Kelet békéje nélkül el sem képzelhető.

fénye rászik az ezüst fűszerszám-tartóra és a fonott viaszgyertyára. Nagyon szép egy másik csendélete, amely jó megfigyeléssel tanuskodik. Hosszu pálcácska fekszik, közepén ezüst eszrog-tartóban a sátorosünnepi gyümölcs és nyitott imakönyv. Figyelemreméltó még egy chanukai csendélete kártyákkal, trendelivel. Egyik nagy vászna kegyesherceget ábrázol, de itt még a rajz bizonytalansága és az alak méretezése látszik; mutatja, hogy festőnek magának is tanulásra és fejlődésre van szüksége. A chaszid, aki széjjeltépi láncait, felfogásban újszerű, de a kivételben az újszerűség erejét és frappáló hatását nélkülözi. Nagyon ügyes egy virágképe, amelyen a rózsák pirossága valóságos fényességet áraszt. Van egy jólsikerült női aktja és néhány úde tájképe. Portrék között is akad néhány jólsikerült vászna.

— A nemzetközi Duna hajózás szabályai. Párisból jelentik: A külügyi bizottság mai ülésén benyújtották a nemzetközi statutumokat ratifikálás végett.

— A római orosz megbízott nem láttaozta két olasz képviselő utlevélét. Rómából jelentik, hogy Vorovszky, a szovjetkormány megbízottja megtagadta Turati és Margari olasz szocialista képviselők utleveleinek látványozását. A két képv-

selő március 25 én Oroszországba akart utazni az ottani ipari és munkásviszonyok tanulmányozására. A sajtó élénken kommentálja a szovjetkormány ezen lényekedését.

— Köszönetnyilvánítás. Féljéttelen — jó anyánk elhunytá alkalmából kifejezett jóleső részvétét minden jóbarátunknak és ismerősünknek halásan köszönjük. Simon Lajos, Mátyás Nándorné, Glück Imréné.

*** Bolond az, aki úgyneköttől vesz drága essencet,** míg nálam a legfinomabb liquer essenciákat megrendelheti utánvét mellett 75 kilogramonkénti árrban Glück Henrik, Oradea-Mare (Nagyvárad) Calea Vict. (volt Kolozsvári-u.) 74 szám.

*** Oh jaj, megfojt ez az átkozott köhögés!** Egger mellpasztillái csakhamar meggyógyítanak. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

A Zsidó Nemzeti Alap erdélyrészi irodájának VIII. számú kimutatása

5682 adar hó 15—23-ig (1922 március 15—23-ig) a következő adományok folytak be:

Faadomány	3.716 — lei.
Persely	1.357.72 lei.
Nachla	250 — lei.
Aranvkönyvi bevezetés	1.000 — lei.
Erdélyi kolónia	6.248.65 lei.
Összesen:	12.572.37 lei.

Ebből le a mult kimutatásunkban részletezés nélkül kimutatott 5.700 — lei.

E heti kimutatásunk összege tehát: 6.872.37 lei.

Fa-adomány A Lugosi Cionista Egyesület IV. ligetje

Megbold. Bruder József főkéntor kertje
Reisner Adolf megbold. fia Rachmiel, Rezső nevére 540 —, Dr. Pollák Izidor és neje 250 —, Szidon József és családja 200 —, Özv. Bruder Józsefné 50 —, Bruder Aladárné 25 —, (Betelt befolyt 105 fa.) 1.665 — lei.

Schönauer Ella kertje
Goldmann Jenő nevére brith milája alkalmával Schwartz Hermann és neje 20 fa, Orenstein Rudolf és neje 8 fa, Deutsch Géza és családja 6 fa, Neumann Miksa és Hugó 1 fa. (Eddig befolyt 2.275 — — 91 fa.) 875 — lei.

Weissburg Chaim lugosi kertje
Fillinger Thea, Deutsch Zoltán, Neumann Miksa, özv. Wechsler Lipótné, Irsai Rózsika nevére 25—25 —, Nack Dezső, Goldmann Boris 20—20 — fa, Goldmann Jenő nevére brith milája alkalmával Goldmann Boris 500 —, Singer Jágó és neje 50 —. (Betelt, befolyt 100 fa.) 600 — lei.

Kaufmann Józika kertje
A brith mila alkalmával Strasse E. Ignác mint koma 20 fa, Kaufmann Salamon elsőszülött fiának kiváltásaként Strasse E. Ignácnak mint kohanitának nevére 4 fa. (Eddig befolyt 24 fa.) 600 — lei. (Folytatása a legközelebbi számunkban.)

TUNGSRAM
A LEGJOBB EGŐ
TUNGSRAM 1/2 Watt

a rom Készül a Titu

Majdnem ké...
karestben a kö...
és néhány nap...
is kerül a költ...
helyzettől füg...
párt tartós kor...
alább is erre...
pénzügyi és ga...
A tegnapi esti...
hatóan tárgyal...
kérdést. Bratia...
miniszter expo...
pénzügyi helyz...
beterjesztendő k...
Az állami ki...
te

és ezt az össze...
vételek teljesen...
költségvetés áll...
irányoz elő a...
sára. A költség...
tes adatok m...
vannosságra. Be...
biztosra veszik...
adópolitikája, n...
bözni a Titules...
„Lupta“...
ügyminiszter az...
segétség mód...
Tekintettel az...
költségvetés...
keves az idő...
vitelére, a min...
ebben az...
formulát hagyj...
állítják össze...
költségvetést, u...
ülésszakban k...
fognak a kama...
A kormány...
vonatkozólag a...
váltó erdélyi po...
akti egyben az...
télyesebb pén...
politikusa min...
hogya a követl...
saját egyéni...
de az összes e...
— A liberál...
politikus — sz...
genciájukra és

Öre
Irtá...
Szombat...
zöldbe játszó...
be az ég alját...
szelid alkotyat...
tatot keltőn bo...
Még a légy...
tovaszálló idő...
sáit lehetett m...
hangtalanságba...
A görbeláb...
lakoma marad...
ságon szomorú...
nító hétköznap...
az asszony ke...
közöttük. Hoss...
kedve szerint...
széjjel a fonot...
zsáit, mint vilá...
sors. Szeszély...
volt mit csin...
nem mondhat...
lyeket nem is...
gyurt bele a k...
Leizer Moj...
mudfóliánsban...
csességek utá...
Zohar lapjait...
szerint. A h...
azonban most...
den figyelmét...
ség-könyvének...
kai sem. Szem...
állandóan az...
nézte jószágos...
hosszan és fűrk...
keresne valam...
Talan a meg r...
csára vágyott...
megett a lelke

Tízmilliárd

a román államháztartás évi kiadása

Készül az új költségvetés. Lényegtelen módosítások a Titulescu-féle adótörvényeken. Lesújtó kritika a készülő adóreformról

Az Uj Kelet tudósítójától

Majdnem két hete folynak Bukarestben a költségvetési tárgyalások és néhány nap múlva nyilvánosságra is kerül a költségvetés. A politikai helyzetből függetlenül a liberális párt tartós kormányzásra számít, legalább is erre vallanak széleskörű pénzügyi és gazdasági intézkedései. A tegnapi esti minisztertanácson behatóan tárgyalták a költségvetési kérdést. Brătianu Vintila pénzügyminiszter exozetét tartott az ország pénzügyi helyzetéről és kifejtette a bejelendő költségvetés alapelveit.

Az állami kiadások tízmilliárdot tesznek ki

és ezt az összeget az előirányzott bevételek teljesen fedezni fogják. Az új költségvetés állítólag kilecszáz milliót irányoz elő a vasutak reorganizálására. A költségvetés részleteiről pontos adatok még nem kerültek nyilvánosságra. Beavott körök azonban biztosra veszik, hogy a liberálisok adópolitikája, nem sokban fog különbözni a Titulescu-féle adóhadjárattól. A „Lupta” szerint Brătianu pénzügyminiszter az 1922—23 évi költségvetés módosítását vette tervbe. Tekintettel azonban arra, hogy a költségvetés kamarai tárgyalásig kevés az idő a módosítás keresztülvételére, a miniszter elhatározta, hogy ebben az évben a régi formulát hagyja érvényben és azután állítja össze a következő két évi költségvetést, úgy hogy a következő ülésszakban két éves költségvetést fognak a kamara elé terjeszteni.

A kormány pénzügyi politikájára vonatkozólag alkalmunk volt egy kiváló erdélyi politikussal beszélgetni, aki egyben az ország egyik legtekintélyesebb pénzügyi szakembere. A politikus mindenekelőtt kijelentette, hogy a következőkben nemcsak a saját egyéni álláspontját ismerteti, de az összes ellenzéki pártokét is.

— A liberálisok — mondotta a politikus — szeretnek magas intelligenciájukra és szakértelmükre hivat-

kozni, pedig ami most készül, az, ha lehet, még a Titulescu-féle pénzügyi programnál is rosszabb. A híres francia történetíró ezt a frappáns megállapítást alkalmazta a Bourbonokra: „Semmit sem felejtettek és semmit sem tanultak.” Ez áll a liberálisokra is, akik félre nem érthetően

gazdasági rabszolgákká akarják tenni Erdélyt és Bánátot.

Titulescu a fantasztá és merész pénzügyminiszter már félig megnyomorította Erdélyt, most Vintila és Sassu készülnék megkoronázni működését.

— A liberálisok azt hangoztatják, — vettem közbe, — hogy az új pénzügyi és gazdasági programjuk merőben ellenkezik az előző kormányéval.

— Ezt nem hihetem, mert a lehetőség sincs meg hozzá. Sem a költségvetési bizottságban sem a pénzügyminisztériumban nincs egyetlen ember, aki ismerje Erdélyt és Bánát helyzetét vagy exponálna magát e területek érdekeiért. Lehet, hogy a kormány tesz koncessziókat egyes erdélyi érdekesoportoknak, de ez csak hangulatkeltés és nem érinti jótékonyan a lakosság zömét. A liberálisok gazdasági politikája árnyalatokban különbözhet az Averescuéétól, de lényegében egy: térdrekenyszeríteni Erdélyt!

— Őu szerint, hogy lehetne megoldani a legsürgősebb gazdasági problémákat?

— Ha mindenben az ellenkezőjét csináljuk, amit Titulescu akart. Egyenlő elbánást akarunk a regáttal. Röviden sorra veszem Titulescu törvényeit, amelyek legutóbbi jelentései szerint az ideai költségvetési évben még érvényben maradnak. Ezekben a vörös fonalként vonul végig a regát minden ténen való javorizálása Erdellyel szemben.

1. A magyar kormány által ideiglenesen a háboru tartamára alkotott háborus adók és pedig a jövedelemadó,

vagyonaadó, hadinyereségadó és hadipótlék adó Erdélyben még mindig érvényben van, holott a regátban egyáltalán nem fizetik.

2. A kormány nagyjában kiterjesztette saját, régi, elavult adórendszerét az egész országra, figyelmen kívül hagyva Erdélyt és Bukovina fejlettebb adórendszerét és sokat hangoztatott speciális helyzetét.

3. A Titulescu-féle törvények minden összefüggés nélkül különböző, régi adórendszerekből vannak összetákolva és nélkülözik a gyakorlati szakismerteket. Az adóreformot nem előzte meg egy hosszabb, statisztikai adatokra alapult studium.

4. Az adóreformmal járó költségek, az adótörvény eredményétől függetlenül, felemészítik a bevételek nagyrészét, Megállapítottuk,

hogy a félig elkészült adóbecslések kezelési költsége a régi adókezelési költségek tizszerezésé is meghaladják.

5. Az adóbecslések egyoldalúak, aránytalanok és akárhányszor törvényellenesek és igazságtalanok.

6. A céduláris adók kiszámítása nagyon bonyolult, nehézkes, úgy hogy a legmagasabb rangú pénzügyi tisztviselők sincsenek vele teljesen tisztában. Ezekután elképzelhető az alantabb hivatalnokok helyzete.

7. Az A) céduláris (földadó) adókulcsa a tényleges haszonérték után igen magas és annyira sújtja a közép-birtokosokat, akiknek száma Erdélyben a legnagyobb, hogy gátolja a föld intenzív megművelését.

8. A B) céduláris adó (házadó) nagyon komplikált. Egyszerűbb lett volna megállapítani az adókulcsot a nyers házbérlőjévédelme után, házbérlőjévédelmen véve a tényleges házbérlő, de nem a felbecsült, fiktív jövedelmet. Ez az adó bénítólag hat az építőiparra is.

9. A D) céduláris adónál (kereseti adó) ugy a törvényben, mint a végrehajtási utasításban sok kétely és zavar van és sok kibuvót tartalmaz, miáltal egyes vállalatot vagy foglalkozási ágat jobban sújt, mint a másikat.

10. Az F) céduláris adó igazságtalanul sújtja a proletárságot.

11. Az összjövedelmi adók kulcsai nagyon magasak és a családi terhek címén való levonások oly kicsik, hogy ez az adó valóságos mintaképe az antiszociális adónak.

12. Az adótörvények alkalmazását és végrehajtását Erdélyben kizárólag regáti tisztviselők irányítják, akik többnyire ellenszenvvel viseltetnek az erdélyi adózók iránt. Ebből magyarázható, hogy mért oly magasak az erdélyi földbecslések és miért nem akarnak tudomást venni az erdélyi földadókataszterről. A becsléseket illetőleg Erdélyben csak a becselő- és felebbezőbizottságok vannak megelégedve, mert nagyszerű napidijakat kapnak.

13. A felebbezőbizottságok a perrendtartás szerint bíróság tárgyalnak. Előfordultak olyan esetek is, hogy a bizottság csak két tagból állott: az elnökből és a pénzügyigazgatóból, akikkel az adózók érdekei nincsenek eléggé megőve.

— Nem véletlen, hogy a szerencsétlen tizenhárom számmal végeztem az összefoglalást, mert szerencsétlen intézkedések voltak ezek elejétől végig. Nem hiszem, hogy a liberális kormány végre tudja hajtani Erdélyben gazdasági kasztrációját. Nincs olyan hur, ami egyszer el ne szakadjon, ha a végtelenségig akarják feszíteni.

SPORT

A tavaszi bajnoki forduló első mérkőzései

A mai vasárnapon a kolozsvári kerület mindkét osztályában kezdetüket veszik a bajnoki mérkőzések. Hatalmas program kerül lebonyolításra a városi sporttelepen, **tizennégy csapat hét mérkőzésen** fog küzdeni a győzelmet jelentő gólokért. A mérkőzések a következő rendben kerülnek eldöntésre:

- Kispálya: d. e. 8—10 KAC ifj.—KKASE ifj.
- „ d. e. 10—12 KMTE ifj.—Haggibbor ifj.
- „ d. u. 2—4 Victoria II.—KAC II. szöv. dij.
- „ d. u. 4—6 Haggibbor II.—CFR II. szöv. dij.
- Nagypálya: d. u. 12—2 KMTE—Aesculap II. o. bajnoki.
- „ d. u. 2—4 Victoria—KAC I. o. bajnoki.
- „ 4—6 CFR Cluj—CFR Tg.-Mures I. o. bajnoki.

Öregedünk

Irtá Assér Lemil

Szombat délután volt és aranyzöldbe játszó ünnepi köntös felhőzte be az ég alját. A déli nagy meleg szelid alkonyatba olvadt, melyre áhított keltőn borult rá az ünnepi esend. Még a légy sem dongott. Csak a tavaszálló idő selymes szárnycsapásait lehetett megsejteni a nyomaszó hangtalanságban.

A görbelábu asztalon a harmadik lakoma maradványai is a mulandóságban szomorkodtak. Talán a kijárató hétköznapi gondolatok, amint az asszony keze céltalanul turkált közöttük. Hosszu, esontos ujjá kénye kedve szerint hánytá össze s szórta széjjel a fonott kalács száradó morsáit, mint világraszült embereket a sors. Szeszélyből tette, mert nem volt mit csinálnia. Vagy talán ki nem mondható gondolatokat, amelyek nem is mert szavakba önteni, gyurt bele a kenyér puha belébe?

Leizer Mojse, a férje, vastag taludfóliánsban bögészett örök bölcsességek után. De lehet, hogy a Zohar lapjait forgatta, ősi hagyomány szerint. A hajdani tudósok vitája azonban most nem bírta lekötni minden figyelmét, ugyszintén a Fényesség-könyvének nagy és fenséges titkai sem. Szeme, bár óvatosan, de állandóan az asszonyra tévedt és nézte jószágos arcát, nézte, nézte, hosszan és fűrkésző tekintettel, mintha keresne valamit a felesége szemében. Talán a meg nem értett titkok kulcsára vágyott? És hirtelen megremegett a lelke. Valami összeomlott

benne, valami aminek létezéséről talán nem is tudott és csak most érezte, hogy drága s finomművi valami lehetett, gyenge, mint a legvékonyabbra csiszolt kristály, hogy egy tekintetűl összetört. Mázsás súlyu sejtés nehezedett rá s a hangjába kapaszkodott.

— Nem érzed, Golde, olyan különös ez a mai szombat délután?

Elhallgatott, mert látta, bántja az asszonyt, hogy merengéséből felzavarta. Golde szava azonban nyugodt volt.

— Különös? Ugy találok, hogy épolyan, mint a többi.

— Más szombat ez, Golde, egészen más, mint a többi. Hogy miért más? Magam sem tudom határozottan. Csak azt érzem, hogy ma elvesztettem valamit, ami az életemhez tartozott, vagy talán magát az életet. Valami összetört bennem. Miért nem szólsz, Golde?

— Mit szólhatnék?

— Hát te nem érzel változást a lelkedben?

Golde már nem bírta tovább. Azok a kimondani nem mert gondolatok, amelyeket a kenyérmorszáka akart eltemetni, most gyönyszemekben törték rá az arcára. Zokogott, de hangtalanul.

— Érzem, már előbb is éreztem, hogy valamit elvesztettem. Csak nem mertem bevallani neked, hogy min tépelődöm. Félttem, kinevetsz.

Egymásra mosolyogtak, szomorúan, mint két gyermek, aki az ajándékba kapott fényes ezüsttallért elvesztette.

Sokáig hallgatták ezután egymás gondolatát. Leizer Mojse valami ősrégi dalt kezdett dudorászni, az

asszony pedig arra gondolt, hogy nemsokára elmondhatja a „Gott fin Avroham”-ot, mert a félhomály óvatos, halk léptekkel egyre nagyobb tömegben lopózott be a szobába. Majd egészen közel hajolt az urához. Olvasni akart a szemében. De valahogy úgy történt, hogy mégsem a szemét nézte Leizer Mojsenak, hanem a szakálára tévedt a pillanlása. S a tekintete ott is felejtődött egy ponton. Golde összeresztett és elkapta a fejét. Az ember észrevette:

— No, mi az?

Golde elképedten hebegett:

— Én csak most vettem észre, Leizer Mojse, hogy megöregedtel.

A férfi szomorúan mosolygott.

— Mit mondasz? Öszülök?... Csodálatos, én is csak az imént látam meg azt a néhány ezüstfehér hajszálát, mely a parókad alól kiszökött. S ép úgy megijedtem, mint most te. Hogy ezt nem vittük észre máig! Látod, megmondtam, hogy ez a szombat más, mint a többi. Éreztem, hogy szegényebb lettem valamivel. Az ifjuságot vesztettem el. Te is, Golde.

— Sosem gondoltam arra, hogy valaha megöregesznék.

— Éa sem. Pedig számolnunk kellett ezzel.

Erre aztán nagyot hallgattak. Leizer Mojse szólalt meg később.

— Nálunk az ősz hajszálakat tréfásan úgy hívják, hogy bészójlem blimelech: temetővirág.

Hideg verejték borszótt végig rajtuk. Golde tompa hangon jegyezte meg:

— Bizony, bizony, öregedünk.

Aztán erőt vett rajtuk a visszaemlékezés.

— Hány éve is annak?

Esküvőjükre gondolt az asszony.

— Huszonhárom esztendeje.

Leizer Mojse maga sem hitte, amit mondott. Az asszony meg épen tamaskodott.

— Ne tréfálg. Hiszen mintha csak tavaly lett volna.

— Bizony elrepült az idő.

— S mi olyan öregek lennénk már?

— Egy nappal sem fiatalabbak.

Folyton csak egymás öszülő haját nézték, mintha annak sem akarnák elhinni, hogy kenyerük javát megették.

— Huszonhárom esztendő!

— Huszonhárom esztendő.

— Észre sem vittük, hogy eltelt.

— Mennyit szenvedtünk ez alatt az idő alatt.

— S milyen kevés öröm volt benne.

— Ne vétkezzünk a Legfelsőbb ellen. Éppen ma, szombaton. Hiába, az ember még akkor is bűnbe esik, ha közel van a halálhoz.

— Azért sok minden másképp lehetett volna. Nekünk a sors kevesebbet juttatott, mint más embernek.

Leizer Mojse rosszalóan rázta a fejét.

— S a gyermekeink, Golde? Elfelejtetted a legnagyobb áldást, amely embert érhet. Eszter és Ojzerl nem elég boldogság nekünk?

— Igazad van, Leizer Majse, — vallotta be szégyenkező megbánással az asszony. Aztán ismét csak a gondolataik beszélgettek egymással jóideig.

A legnagyobb érdeklődés az első osztályú csapatok bajnoki mérkőzése iránt nyilvánul meg. A sorsolás szélessége már az első napon szembeállította a Kolozsvári Athletikai Club és a Victoria csapatát. A Victoria az eddigi bajnoki találkozókban mindig győztesen került ki, ez ősi fordulóban 1:0 arányban győzte le riválisát, amely ezáltal fokozott mértékben ambicionálja a rávást. Mindkét csapat lehetőleg teljes felállításban szerepel és így nívós küzdelem fogja gyönyörködtetni a sportkedvelők hatalmas táborát. A mérkőzést Gergely Aladár szöv. bír. vezeti.

A kolozsvári CFR a marosvásárhelyi CFR együttesével veszi fel a küzdelmet. Bár a KAC ellen az elmúlt vasárnap a kolozsvári vasutas csapat nem tudott kellő sikerrel megbirkózni, a hiszünk, hogy a marosvásárhelyi csapat meg tudná ismételni tavalyi 2:0 arányú győzelmét.

A KMTE—Aesculap II. o. bajnoki mérkőzés a munkások győzelmét fogja eredményezni. Az őszi szezonban a munkások 1:0 arányban győztek.

Marosvásárhelyen a Haggibbor tartja első mérkőzését a Marosvásárhelyi Munkás Testező Egyesület csapatával. A Haggibbor az őszi fordulóban erősen tartalmolt legénységgel 2:1 arányban győzött. Ez alkalommal nagyobb gólarányú győzelemre van kilátása a kolozsvári zsidó csapatnak.

Nagyváradon a NAC a Nagykárolyi AC csapatával, az Egyetértés pedig a Bihorlillal tart bajnoki mérkőzést. A NAC és az Egyetértés könnyű győzelmére várható.

Aradon a fuzionált Gloria-CFR az ATE csapatával küzd a bajnoki pontokért. A mérkőzés kimenetele teljesen nyílt. Az AMTE az AAC csapatával tart barátságos mérkőzést.

Külföldi sportszemle

A bécsi zsidó olimpiád programja. Bécsből jelentik: A napokban tartottak közös értekezletet az összes itteni zsidó sportegyletek a június 14—18 között Bécsben lebonyoluló nagy zsidó sportünnepségek előkészületeinek megbeszélésére. Juhn volt az előadó, akinek tervezete felől még nem határoztak. Miután a kellő módosításokkal ez megtörténik, a programot közölni fogják az összes külföldi zsidó sportegyletekkel. A program többek között a következőket öleli fel: Június 14-én, szerdán

Megint csak Leizer Mojse kezdte. — Tudod-e, Golde, hogy a mi drága Eszterünk már nagylány? — Hiszen csak most játszott a porban. — Milyen szép gyerek volt már akkor is. — És a kis Ojzerl? Négy oldal gemoret tanul hetenként. — De még mindig kis fiu. — Tizenhét éves lesz a nyáron. — Hihetetlen. — Pedig úgy van. Emlékszel, milyen beteg voltál, amikor megszületett? — Tizenhét éve volna már? — Annyi bizony. Eszter már husz is elmúlt. Rövid hallgatás után egyszerre mondták ki: — Férjhez kellene adni. Leizer Mojse már határozott is. — Még az idén megtartjuk az esküvőt. — És mához egy évre talán unokánk is lesz már. — Bizony, unokánk lesz. És ragyogott a szemük a jövőnd boldogságtól. — Szegény apám, ha most élné! — mondotta az asszony. — Nagyon szerette Esztert. — Lehet őt nem szeretni? Leizer Mojse még valamit akart mondani, de előbb meggondolkozott. Azután közelebb húzódott az asszonyhoz. — Tökéletesen olyan, mint te voltál menyasszony korodban. — De az asszony se hagyta magát. — Ojzerl meg a te szakasztott másod. — Egymásra mosolyogtak. — Most úgy teszünk, mintha újból fiatalok lennénk. Csáljuk önma-

kezdődnek az ünnepségek és versenyek és tartanak szombat kivételével keddig. Hely: a Hakoah pályája. A következő sportágakban fognak versenyezni: futball, könnyű atlétika, hockey, vívás, tennisz, birkózás. Az uszók pönteken

rendeznek nagy mitinget a Diana uszodában. A zsidó színház ünnepi előadást rendez. Szombaton este 9 órakor a Hakoah zenekar hangversenyt ad. A turista csoport több kirándulást tervez Bécs környékére.

KÖZGAZDASÁG

Az új vámtételek aranyban és külföldi valutákban

Az Új Kelet tudóstíjaitól.

Megirtuk, hogy április elsejétől kezdve bizonyos termékekre vonatkozólag a minisztertanács úgy határozott, hogy azoknak vámlételeit aranyban, illetve a legjobb külföldi valutákban kell fizetni. A pénzügyminiszter március 21-én kiadott 261.031 számú rendeletében megállapítja április hónapra a vámdíjakat és az arany és külföldi valuták egyenértékét. A vámtételeket és egyenértékeket az alábbi táblázat tartalmazza.

Az áru neve	A díjtétel alapja egy vagon	Leiben	Aranyban
Rozs	10000	370	370
Tengeri	1500	56	56
Morzsolatlan tegeri	1200	45	45
Fab	3000	112	112
Árpa	2000	75	75
Maláta	1500	56	56
Árpakása	1500	56	56
Zab	2000	78	78
Bükköny	500	16	16
Korpa	1200	45	45
Borsó	2500	93	93
Sárga mustár	3000	112	112
Tavaszi repace	6000	222	222
Vadrepce	4000	148	148
Len és kendermag	27000	1000	1000
Buzalisz	30000	1110	1110
Rozslisz	9000	335	335
Buza	16000	595	595
Fenyő-és épületfa vag. 20 m ³	200	8	8
Merített vékonyfa	400	15	15
Tölgyfa	12500	465	465
Formált bükk	15000	556	556
Tölgytraverz	10000	370	370
Bükk traverz	12	375	14
Bükkölce	14	725	27
Bükkdonga	12	940	35
Fenyőtönk	10	900	35
Könnyű benzín vagon	2500	93	93
Nehéz benzín	500	18	18
Petróleum	100	4	4
Könnyű olaj	600	22	22
Nehéz olaj	4000	148	148
Motorbenzín	100	4	4

A svájci frank és az arany egyenértékű. A többi valutákra nézve az a

számítási kules a következő: 10.000 lei = 840 francia frank, 17 font sterling, 75 dollár, 860 belga frank, 1550 lira, 4350 cseh korona, 465 spanyol peseta, 192 holland forint, 1820 drachma és 118 török font.

Az erős és gyöngye valutájú országokat a rendelet így osztályozza:

Erős valutájú: Franciaország, Svájc, Anglia, Egyesült-Államok, Belgium, Olaszország, Csehszlovákia, Spanyolország, Hollandia, Görögország és Törökország.

Gyenge valutájú: Németország, Ausztria, Lengyelország, Magyarország, Oroszország és Bulgária.

A magas valutájú országokba kivitt áru vámját csak aranyban, vagy erős valutában lehet fizetni, a gyenge valutájú országokba exportált áruk vámdíjait leiben is lehet. A közölt egyenértékek május elsejéig érvényesek, de ha nagyobb eltérések nem lesznek a napiárfolyamokban, június elsejéig.

Belföld

(x) Szabadraktárt létesít a Banca Agrara. A közeljövőben megnyílik a Banca Agrara vámszabadraktára. A bank megvette a Bak-telepen levő és nemsokára tető alá kerülő Fränkel-féle közraktárt, amelyhez megszerzi a vámszabadraktár jellegűt. Az új közraktár a magyar kereskedelmi törvény szerint áru és zálogjegyeket bocsát ki, a beraktározott árukra 60 százalékos erejéig kölcsönt nyújt; az árukat befuvározatja, kezeli. Bizonyára a legmegnyugtatóbb lesz a piacra azon biztos értesülésünk, hogy a bank e vállalatánál súlyt fog helyezni a kereskedelemserü vezetőkre, az üzletek kuláns, szakserü elintézésére, amit azzal biztosított, hogy a vámszabadraktár megszervezésére és vezetésére dr. Klein Miksát, előbb a Fränkel és Moldován cég, most a Fränkel Móric cég elismert képességű igazgatóját szerződtette. A vámszabadraktár befogadóképességét, újabb építkezésekkel 1200 vagonra emelik és megfelelő soteordin építkezésekkel alkalmat nyujtanak folyadékok (bor, szesz, petróleum-termékek) beraktározására is.

(x) Feloszlatták a Syndexet. Az állami gabonaexport finanszírozására alakult bankkonzorcium ügyét a liberális kormány radikálisan oldja meg. Bukarestből jelentik, hogy a legutóbbi minisztertanács a pénzügyminiszter előterjesztésére a Syndex feloszlását határozta el. A feloszlást elrendelő határozatot a „Monitorul Oficial” egyik legközelebbi száma fogja közölni.

(x) A magántulajdont képező moszkvai arany. Bukarestből írják: A „Lupta” szerint a pénzügyminisztériumban kimutatást készítenek a moszkvai arany ama részéről, amely magántulajdont képez. Ez az arany mennyiség körülbelül hét és félmillió aranylejt tesz ki.

(x) Leromlott a temesvári tőzsde. A „Consum” holnap megjelenő száma érdekes tudósításban számol be a temesvári tőzsde hanyatlásáról. A cikkből a következőket közöljük: Temesvár ma 171 nagy iparüzemével Nagyrománia első ipari városa. A temesvári tőzsde mégis a teljes eljelentéktelenedés útján van, pedig még a legutóbbi években igen nagy jelentősége volt Magyarországnak és a Balkán forgalmának lebonyolításában. A háboru kitöréséig eleven élet uralkodott a temesvári tőzsdén, különösen a gabonakereskedés szempontjából. Temesváron volt a nagy gabonacégek központja vagy fiókja és innen irányították a Magyarországnak egész gabonakereskedelmét. Ez nem is volt véletlen, mert a Bánát egész Magyarországnak buzatermésének 1/3-át, tengeri termésének pedig 1/5-ét adta. Itt

futottak össze a közlekedés utai egy a szárazföldön, mint yizen, amely utat nyitott a temesvári kereskedelem árucikkeinek egész a Fekete-tengerig. A háboruban központosították a gabonakereskedelmet és a központosítás megszüntette a gabonakereskedést. A temesvári árutőzsde így léteinek főfeltételétől elesett. Az értékpapirtőzsde nem volt jelentékeny. Most azonban, hogy a valutával és a devizával való kereskedés nagy mérvet öltött, mindenki azt hitte, hogy a temesvári tőzsdenek jelentősége ebben a vonatkozásban fel fog lendülni. Ez nem történt meg, mert a felek adózás szempontjából nem szívesen kötnek üzleteket a tőzsdén. Az adótechnikai okokon kívül még irányadó szempont az is, hogy a kereskedők nem szeretik üzleteiket a nyilvánosság előtt lebonyolítani. Az üzletek tulajdonosai részben külszabán történik. A külszabán megszokott eljárása a rendes tőzsdei ut elkerülése és a külszabán diktatúra való törekvés.

Külföld

(x) Zürichi tőzsde márc. 25-én. Zárás: Berlin 158, Newyork 514 Prága 915, Milanó 26—27, Páris 4645, London 2265, Zágráb 155, Varsó 13, Budapest 56, Bécs 7—, osztrák korona 7.—.

(x) A kényszerkölcsönt végzetesnek tartják Németországban. Berlinből jelentik: Német politikai és gazdasági körök végzetesnek tartják az antant törökvetését, amely szerint hatvanmillió újabb adó kivetésére és kényszerkölcsön felvételére akarják Németországot kényszeríteni.

(x) Szilárdul a jugoszláviai gabonapiac. Zágrábról jelentik: A jugoszláviai gabonapiacokon az utolsó három hét alatt az árak harminc-harmincöt százalékkal estek, ami számos bankot és pénzkereskedőt egzisztenciájában támadt meg. Értesülésünk szerint a kereskedelemügyi miniszter megígérte, hogy a napokban revizió alá veszi a kivitel rendelkezeseket. A miniszter kijelentése az árak mázsánként harminc-negyenkoronával emelkedtek. További emelkedést is várnak.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Szabó Zoltán a román operában. A kolozsvári Román Nemzeti Opera tegnapi Aida előadásán Amonasró szerepében egy fiatal baritonista mutatkozott be: Szabó Zoltán. Kellemes hangjával, könnyű mozgásával és szabatos kiejtésével jól aláfestette a szerep drámaiságát, úgy hogy magasabb hangfekvésének éretlenségét szívesen elnézte a közönség. Fiatalosan lüktető, erőteljes hangja nyilvánvalóan fejlődésre alkalmas materia. Grosavescu indiszpozícióval küzdött. Lya Pop asszony Amnerise csak a börtönjelenetben bontakozott ki, úgy ahogy a kiváló művésznőnél megszoktuk. Nestorescu missasszony a címszerepben kitünő volt, Sterian-Mandy mint Ramfis, S. Bacon pedig kisebb szerepben volt élvezetes. (sz. i.)

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor
Vasárnap d. u.: Leányvásár. (Olesó helyárrakkal.)
Vasárnap este: Rokkant huszár. (Ünnepi előadás Várady Miklós színészkedésének és kolozsvári működésének 55-ödik évfordulóján. Rendes helyárrakkal. V. Hgyi Lili föllépésével. Napibérlet 118. szám. B.)
Hétfő: Kis grizett. (Operettjuszág, 8-adzor. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnetben.)
Kedd: Zafirgyűri. Előtte: A nagy komédián. (Ujdonság, előszőr. Premier-helyárrakkal. Premierbérlet 26. szám.)
Szerda: Zafirgyűri. Előtte: A nagy komédián. (Ujdonság, 3-adzor. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 119. szám. C.)
Csütörtök: Anyégia Eugén. (Operapremier. Premierhelyárrakkal. Általános bérletszűnetben. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Péntek: A gazdag lány. (Ujdonság, 5-ödször. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 120. szám. D.)
Szombat d. u.: Szentivánéji álom. (Tizenegyedik ifjúsági előadás, igen olesó helyárrakkal. Előadó: dr. Rajka J. tanár.)
Szombat este: Kis grizett. (Operettjuszág, 8-adzor. Rendes helyárrakkal. Általános bérletszűnetben.)
Vasárnap d. u.: Boszorkányvár. (Mérsékelt helyárrakkal.)

Vasárnap este: sal. Uj s árrakkal.
Hétfő: Vadgala oszlással - bérlet 12
Kedd: Anyégy helyárrak Előadás- ajtókat b
A másorra tü megválthat

Két premi sorát két prem sorát Lászlónak diánó-jét, cs Tschaiikovszky fogják bemutat nános, izgalmas nek Budapest volt a Beiváros Erzi, Táray I naI Klári és gyűri főszerep diánó finom, ország legnagyobb peltebb színés relmi történet Oláh és Táray főszerep-ját komédiánó ké premierbérletb dán adják m Csütörtökre a művészi szenz opera bemuta színház mind zókkal, szorga szül hónapok feladatra. Euró városának kö ragadtatással operát, Kolo színrekerülni. általános bér tartják meg s vezető ajtóka Léway Iona, Mihályfi Irén, Sugárral), Bál

N
Tisztelettel hogy Buciuva kebeléből bék eladás, vétel, nem eszközöl Cluj, 1922

Buchwald
E rovatban k
Ficelős szer

A zsidói 7
7
tanítót keres. Evi fizetés végelegesítve l séget csak me zati kérvénye Zs. bó, 1922

Hetenkét
Clark és pamutok 24-es cőr rövidárak B N T

Üzle
Tisztelet szives tudot vitz és Tsa társamtól M váltam. Mai és elarúsítás mos tízfia megkezdtem lyeke szolid kiszó mellett vevő kiérdemelni. Részen mazban v nek fel ren nan alkalm látott ügym rendeléseke telefonkon tokomban Cluj

S. J. Agnon És a meggyőződés kiegyenesedik...

— Regény —

Fordította Sas László 24

Ekkor egyikük föluggrott és a szent egyetbe rohant és a halottat a kórházba vitték, lehúzták róla bemocskolt ruháját és feladták rá az örökkévalóság öltözékét és felöltötték halotti ruhába, a törvények szerint és sok ember ment a halottaskösi után és a hitközségi szolgák keservesen zokogtak a helytelen szokás felett, amely meggyökeresedett és amely megparanosolja, hogy éjszaka ne lehessen kiáltani: „A jóselekedet megment a haláltól”, és ezen az éjszakán eltemették a csavargót. És olyan emberek, akiknek szívében él a zsidóság, kiküldték ruhája zsebeit, mert nem volt senki a városban, aki ismerte volna és ki tudja, hátha valahol távol, Izrael valamelyik leánya maradt vissza megkötött övezegységben általa. Kutattak benne és megtalálták az ajánlólevelet, amelyet Buczacz város rabbija írt és halál adtak Isten kegyelméért, amely kitüntette őket és Izrael egy asszonyát nem hagyta élő övezegységben minden időkre.

És ebben az időben nem volt ennek a városnak rabbija, bár tele volt zsidóval. És a Tóratudók már az előző nemzedékben követelték a hely betöltését.

De attól a naptól kezdve, hogy az előző rabbi meghalt, el is pusztult a rabbinátus fénye, nem ült idegen a helyére, ha csak egy rabbi nem jönne, kinek nagyok az ő cselekedetei és kinek hirve vagyon Judeában, hogy a papjuk lenne. És csakugyan nagyon megerősítették magukat, el se lehet mondani mennyire, hogy megnyerjék a buczaczi rabbit, de nem sikerült nekik, mert Buczacz tényleg hétkézzel tartotta, azért mégse estek kétségbe. És az egyik király és a másik király között tanítottak, hogy oktassa őket a kanál és a fazék minden kérdésében és méltóságát letaposták a porba, nehogy úgy ténnyen, mint a rabbi és nehogy a tömeget magához vonja és nehogy később nehezükre essék, ha herceget emelnék majd föléje. És ennek a nemzedéknek gunyolódói szokták mondani:

— Miért van ennek a városnak dajaaja? Mert különösképen előkelő és nem es nem tud bírósági előjárót maga fölé választani, amely méltó legyen hozzá, épenugy, mint gróf Pototzki, aki csupa előkelőségből és nemességből nem tud megfelelő feleséget venni és hitvesi kötelességét ágyasokkal teljesíti.

Röviden, a suorer-halálát, követő napon a dajan az ajánlólevelet levél kíséretében a buczaczi rabbibhoz akarta küldeni, hogy ismét megengedtesék a halott feleségének a házasság, de a község tudósai ellenszegültek neki.

— Nézzétek csak, hogyan uraskodik

és levelet akar küldeni, miként a rabbi!

Mit tettek? Tanácskoztak és elhatározták, hogy a község két szeme fénye utazzék Buczaczba és ők vegyék át az ajánlólevelet és így lépjenek a rabbi színe elé, ki tudja, talán még utóbb rááll és eljön hozzájuk.

És Kreindel Tsarne ott ült az áruk között és végezte munkáját és nem volt kenyeré, mert az a kenyér, amely a sátorból tellett, nem volt elégséges és csak Istenbe vetett bizalma, diosértessék, és reménykedése táplálta szívé. És nap-nap után várta Kreindel Tsarne, hogy Menasse Chajim hazatérjen és megváltsa őt az éhség szegényétől és az emberek pletykáldozásától, akik mondták, hogy elhagyta őt az ő ura és hogy sohasé tér többé vissza hozzá. De Menasse Chajim csak elmaradt és az ő fájdalmai sokasodtak. Ebredj olvasó és hullajts könnyet feletted, mert ninesen olyan szavam, hogy az ő gyászának a felét is ki tudjam fejezni. De ám legyen, ki fogom próbálni tolamat és inyenéséget nyujtok az olvasónak, a beszéd mestere írásművészetnek mutatására, akitől fiatalágom virágának idejében, amikor a tanulás fénye világított be életembe, egy király történetét olvastam, akinek a fia a tenger egyik országába távozott. Testvéreim és barátaim kedvéért így akarom el-

mondani történetem, ámbár az ilyesmivel még nem igon próbálkoztam.

És ime, Menasse Chajimot a buczaczánál megkérdezte Kreindel Tsarne: mikor térne vissza újból Buczaczba és akkor ő odaadta a talizmánt, hogy mindennapon huzna ki belőle egy szálat, abból, amely ottmaradt és ha az utolsó szálat is kihuzta, akkor pedig adja Isten, hogy visszatérhessen hozzá. És az asszony elvette a vászon maradvékát és megőrizte. Most már el tudjuk képzelni az asszonyt az ő keservével: hogyan nézte nap-nap után a vásznat, hogyan merítette ki szemét a reménykedés, mert az utolsó szála kerül a sor és akkor pedig Menasse Chajim visszatér hozzá és hogyan dobogott a szíve, mikor látta, miként fogyatkoznak a szála és újongtak gondolatai, amikor az utolsó is kiszakította és hogyan nyugtalanzkodott lába, miglen tartogatta e t az utolsót és hogyan undorodott meg nap-nap után inkább a fáradtságtól, mert látta kellett, hogy hazugság minden reménye és kétségbeesett, mert vajjon urát, Menasse Chajimot még egyszer láthatja-e. Szomorodjatok rajta, ti szemlélődők, ha van szívetek, éreztétek Kreindel Tsarne csalódását, aki pedig igazán feláldozta lelkét, hogy megáldassék élete és reménységében megcsalhatkozott.

(Folytatjuk.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egy eső ára 1 lei. — Vastagabb hetével 2 lei. Kégykisebb apróhirdetés ára 10 lei.

Vidéki képviselőket és üzletszerzőket keres a »Nationala« biztosító r.t. Érdekeltek lépjenek érintkezésbe a clujji vezérigénykösséggel, Deák Ferenc-utca 6-8. 3565-1

18 kadas 120 hl. évi contigens, új, üzemből, megfelelő vevőkörrel rendelkező clujji ecetgyár eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3566-1

Angolból, franciából, németből, oktatók havi 70.— leiért, Calea Victoriei (Kossuth Lajos-u.) 16. 3515-1

Mindenféle fordítások román, magyar, angol és francia nyelvre, valamint írógéppel való másolások gyorsan és pontosan készülnek. Fővétel hely Friedmann hírlapiroda. 3405-1

Jókarban lévő hálóberendezést keresek megvételre. Ajánlatok »Nyomdász« jellegre a kiadóba küldendők.

Kocskor, mosótalp, felsőbőr és szőnyegartóblank. Minden eszű készlet készíthető és nagyban, legolcsóbb árak mellett. — Vidéki megrendeléseket kis postacimozokban is elküldjük. — Jelenlegi talp és bécakor ára 65-70 lei. — Vagontalpnál 5 százalékos kedvezmény. **SAMSON BŐRÉNYAR**, Gyulagyár-utca 1. Gyorsan raktárral szemben. Telefon: gyár 3-86 — lakás 3-87

MAXIM KÖNIG MIKSA
nemzetközi szállítási vállalata
AKAD
inter-urban telefon 63.
Rendszeres gyűjtőforgalom Wien, Budapest, Prag, Triest, Leipzig valamint csatlakozással a kontinens nagyobb állomásáról és állomására biztosítással teljes felelősség mellett. Szakszerű elvámolások, vámjegyzések, inter-ventiók Külön áruosztály. 2566-1

Vettem egy tömegben 11259 méter különféle női divatárut, melynek elárusítását március hó 13-án kezdem meg, békeidő óta nem létezett olcsó árakon. Ruhaszövetek, mosóárúk, vásznak, grenadín, zefírek és még több itt fel nem sorolt cikk kerül elárusításra Hosszu-utca 1. szám alatt a **Gerő Zoltán áruházában** Mindenkinék saját érdeke bevásárlás előtt cégemet felkeresni!

Eisenstädter Fülöp volt Lakatos-áruház
Str. Reg. Maria v. Deák Ferenc-u. 13.
Március 15-től április 15-ig reklám napi árai
Gumilabda..... 4 leitől feljebb
Gyerekkocsi.... 200 „ „ „
Porcellán bögre... 8 „ „ „
„ csésze és olajmécse L. 16-75
Bor és pálinkás szervizek.... 70—
Husvégi cikkek óriási választékban. Galanteri és nürnbergi cikkek nagy eladása 1247

Első Erdélyi Érszerárúgyár
CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Xenofon (Szappan-u.)
Gyárt és állandó raktár mindenféle ékszerárúkból. Vállal brilliáns munkákat javításokat és alakításokat. Valódi és hamis ékkövek. Foglaltó és vésnői műterem. — Fogászati arany és forrasztó, huzalok és lemezek arany és ezü-tben. Nemesfém beváltó! Telefon int. 2-13. — Sürgőnycim: „Juvaere Cluj“ 1273

Dughagyma, fokhagyma, zöldség
kapható kisebb és nagyobb tételben Szamos-utca 1 szám

Textilárut nagyban
legolcsóbban beszerezhet a 2556-1
Réger & Heimovits
cégnél CLUJ, Piata Mihai Viteazul (v. Széchenyi tér) 12.

Üzletváltozás miatt
10—25% árengedmény!

Az Erdélyi Divatáruházban Cluj, C. R. Ferdinand 22. (Hoffman cipőüzletével szemben). A raktáron levő összes kalap- és férfi divat cikkekben 25 százalékos árengedmény.

Üzletváltozás miatt
10—25% árengedmény!

Bor- és sörpalackokat 3523-1
rövid időn belül szállíthat ELEK SÁNDOR áruügynökségi és bizományi irodájának pinceszeti osztálya, Timisoara Strada Decelor (F6-u.) 33. Ugyanott elfogadtatnak mindenemű üzleti megbízások azonnali és lelkiismeretes elintézésre. Elsőrendű referenciák.

Meteor
palagvár rt. Fugyivásárhely (Bihar-megye) ajánlja kitünő minőségű 3457-1
asbestpaláját

Wieni irodánk
és Bruck—Hegyeshalom—Budapest—Szolnok—Biharkeresztes—Békéscsaba és Kőtegyanban felállított saját exposituraink útján **kőbér kikötése mellett 5-10-15 napi** határidőn belül Ó-és Uj-Románia bármely részébe vagy vi-sza **darabáru és vagonrakomány** szállításokat vállalunk
Deutsch Testvérek. Központ Cluj, P. Unirei 26. Fiokok Wien I. Rotenturm Str. 12. Oradea-Mare Rimanoáci-u. 12. Orsova Dunapart. 2761

Kássa A.
legolcsóbb géplakatos és villamoserő átviteli vállalat. Szakmája mindenféle gép-és motorok javítása, gyárak malmok és ipartelek szerelését, bővítését, javítását jutányosan vállalja. Javító műhely CLUJ—KOLOZSVÁR, 1288 Cal. Victoriei 99. sz.

Elsőrákos hitelostított úrmértékek
nagyban gyártása 1296
GRÜNWARD JAKAB
villanyerőre berendezett gyárátan legjutányosabban szerelhetők be. Ugyanott könyvtel felszerelési cikkek kaphatók. Cluj, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 13. sz.

Tébláruvet minden lámpaárut.
kristályfehér lámpacső és csiszolt üveg-árúkat, demljonokat raktárról azonnal szállítunk 1262
Ausländer Testvérek
Cluj—Kolozsvar, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39 Telef. 9—54, En-gros! En-detail!

Bárdos Jenő
(Au Bon Gout) Fötér 4.
Összes párisi szövet, selyem, kabát, toilette és divatújdonságai 1282 megérkeztek.
Telefon: 917. Olcsó árak!

Palma az elpusztíthatatlan sarok: cipője részére nélkülözhetetlen

Kadima kiadóvállalat Rt. kiadása, Cluj—Kolozsvar.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvar, Str. Barabás Pop, — Brassai-utca 1.
Az Uj Kelet telefonj
Szerkesztőség 91
Kiadóhivatal 84
Nyomda 87
Főter osztály 45
C. N. Sz. 5
A kéziratok kizárólag szerkesztőségnek címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza és nem örökösöljük meg.

V. évfolyam, 70

Pe
Már csak napok Genuából valóság le ez a valóság Európá nben tanácskoztal zet a reménység. az új élet, a termel kiegyenlítődése, él életheletősége remé Azóta azonban se George, akinek oko totta életre Genuát, külső válságain k ságokkal viaskodik Genuába, de az ő j fog olyan erőt, oly viselni, amilyen a keresztyűviteléhez ő ott is lesz és Olaszországot, ott vetők is, a bizal reményüket vesztett nyozni fog és ho Európa Amerika valóság lesz, de a sága még nem a t dáció, az építés va visznek oda az eur döttjei? Velük meg amegy már nem megy a kishitűség. régi Lloyd George tudta az akaratot é Lloyd George e tanak, hogy az ang a népszerűtlenségbe tül ismét kimagasl politikai glóriához tét megerősíti. Sze Lloyd George nem De Lloyd George mert nemcsak poli most már a serpen van egy nagy poli Lloyd George buka dásától nemcsak a iránya függ, hanem valamit Genua al Lloyd George neve muával és ha az eg a másik is. Genua jelenti, hogy Euró varban tengődik, vákb sinylődik és vénye felé tart a tura.
Lloyd George t De csak akkor me parlament bizalmat házban a pártvezér koznak a bizalom indítványt nagy ge meg és ebben a g a kormány gyöng dülő nehézségek George mégis bizal most már nem is van szó és a adott bizalom nea nak szól, hanem G ban pedig minden jól tudják Lloyd ellenfelei is, hogy hatalmasabb állam zalma nélkül Gén nemcsak azt tudja hogy Genua Eur kívül Anglia nyug nagy angol problé ség problémájának ma heti kétmillió gliának a munka jut az államháztar nélküliség nő, ahe A z európai problé